

Brașovai Lapok

Ára 5 lei

Péntek
1931 * június 12

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

130. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

A németországi államkrízis és Európa sorsa

Írta: DIENES LÁSZLÓ

Berlin, június 10.

Egy előző cikkünkben beszámoltunk a most meginduló második bérleépítő hullámról Németországban, melynek célja a munkabérek javabb s az előzőnél nagyobb arányú leszállítása. De még mielőtt a munkabérnövekedést folytató nagy harcok megkezdődtek volna, megjelent ma a Brüning-kormány újabb szükségrendelete, mely ezernyolcszáz millió márkát utalhat rák a dolgozó tömegek vállaira. Polgári lapok, mint a Berliner Tageblatt, „drákói intézkedéseknek”, „hallatlan adóbotránynak” nevezik az új rendelkezéseket, melyek a legkíméletlenebbül sújtják a kis embert s a legkíméletlenebbül kímélik a gazdagot. Szinte hihetetlen, hogy civilizált országban egy kormány még diktatórikus uton is ilyen egyoldalúan a nagy tömegek ellen irányuló pénzügyi politikát merjen folytatni.

Az új szükségrendelet az ez évre előrelátható ezernyolcszáz millió márkát deficitre kárpótolni a költségvetésben, csaknem kizárólag a szociális kiadásokból; 370 milliót ad a tisztviselői fizetések leszállítása, 570 milliót új adók. A tisztviselők fizetését leszállítják 4-8 százalékkal s felére redukálják a gyermekpótlékot. Ezt elveszik a hadirokkantaktól, akiknek csökkentik a helyi pótlékait is.

A legsúlyosabban érinti a rendelet a munkanélkülieket. Teljesen megszűnik a mezőgazdasági munkások és az összes 21 éven aluli munkások munkanélküli segélye, a szezonmunkások segélyét leszállítják s csak husz hétig kapnak segélyt. Mindenütt hosszabb lesz a várakozási idő, ami azt jelenti, hogy sokkal később kezd kiadni a munkanélküli segélyt, a férjes nők pedig csak kivételes esetekben kapnak ezentul segélyt. Azt jelenti mindez, hogy a munkanélküliektől egy csapásra 300 millió márkát vesznek el.

De a legnyilvánvalóbban igazságtalan forrásában is a krízisadó, mely kiváló egyoldalúsággal csak a munkabérből és fizetésből élőkét sújtja, míg a tehetőseket direkt megkíméli. Ez az adó a reakciós Brüning-kormány eddigi intézkedéseit is felülmúlja. Nyilván jóval magasabb krízisadóval sújtja a bér- és fizetésből élőket. Ezeknél kezdődik a krízisadó egy százalékkal 3600 márká évi jövedelemig, 8400 márkáig másfél százalék, 12.000-ig már 3,5 százalék. Ezzel szemben az önálló keresetűeknek 8000 márkáig egy százalék és husz ezerig is csak másfél százalék. Ugy, hogy egy 8400 márká fizetésű hivatalnok ugyanannyi krízisadót fizet, mint egy huszezer márká jövedelmű, szabadfoglalkozású, pl. kereskedő, vagy gyáros. A milliós jövedelmeknél sem emelkedik magasabbra az adó négy százaléknál, úgy, hogy a nagy jövedelmeket alig érinti.

Az 1800 millió márkás deficitet a Brüning-kormány kizárólag a dolgozókon akarja beépíteni. Folytatja tovább a tökéletesítési, pénzügyi politikáját s kíméletlenül építi le a német tömegek életmódját. Németország 65 millió lakosa kb. 15 millió háztartásban él. E 15 millió háztartásra elosztva a ezernyolcszáz milliót, egyenként 120 márká az esz; ennyit vesz el az új rendelet minden német háztartástól. S pedig lefelé fokozatosan. Dietrich pénzügyminiszter ma tartott beszédében mondotta, hogy ma egy százalék levonás a munkabérből, a munkanélküli biztosításra, csak 215 millió márkát jelent, szemben decemberrel, amikor még ez az egy százalék 290 milliót jelentett. Ez azt jelenti, hogy ma, hat hónap után, a német munkásság bevétele bérleépítés, adók, elbocsátások által, egy teljes negyedével kevesebb, mint még decemberben volt: a német munkásság a legutóbbi hat hónap alatt hét és fél milliárd márkával kevesebbet kapott kézhez, mint az előző hat hónapban. S ezt az így lepassztott munkabérfőedelmet sújtja most friss erővel az új rendelet.

Bérleépítési hullám, újabb és újabb adók, mindig kisebb szociális teljesítmények, a német dolgozók életszínvonalának napról-napra süllyed. De a munkaadóknak ez még mindig nem elég. A napokban közölte az északeleti vasiparosok munkaadószövetsége évi jelentését. Ebben nem kíván kevesebbet, mint, hogy

törvényes uton adassék meg a lehetőség az egyes üzemeknek, hogy saját munkásaikkal külön megegyezést köthessenek, a munkabérre nézve, s azt bizonyos fokig leszállíthassák. Ez semmi egyéb, mint a „rég jó idők” visszaállítása, amikor a munkásnak még nem volt szervezkedési joga, amikor nem volt kollektív szerződés s a szakszervezetek nem szólhattak bele a munkaszerződésbe. Ugyancsak a napokban tartotta közgyűlését a rajnai és westfaliai nagyiparosok szövetsége. Ezen a szónokok a legerősebb szavakban azt követel-

ték a kormánytól, hogy kíméletlenül menjen tovább s távolítsa el mindent az utból, amit „a gazdasági erők szabad kifejtését akadályozza.” Ez ugyancsak a szakszervezetek kikapcsolását, a szociálpolitikai intézmények teljes leépítését s a német munkásság életszínvonalának még nagyobb lesüllyesztését jelenti.

Ugy látszik, a német jobboldal, a Stahlhelmmel és a nemzetiszocialista alakulatokkal háta megett már elég erősnek érzi magát arra, hogy felbegyje a végső leszámlolás harcát a tizenkét év előtti forradalom maradványait őrző baloldali polgársággal és a munkássággal szemben. Annakra biztosnak s erősnek érzi magát, hogy ma már nyíltan diktatura, természetesen saját diktatúrája után kiált. Ugyancsak ezen az ülésen azt kívánta az egyik nagyiparos szónok, hogy Brüning vegye magát körül a legjobb s leghatékosabb emberekkel s hagyjon fel a politikai fél-
dolgokkal. Értsd demokráciával s parlament-

tel, amiből már is csak egy kis látszat ha megoan. Még nyíltabban fogalmazta meg a diktatórikus vágyakat Schacht, a Német Nemzeti Bank volt elnöke, szintén a nagyiparosok egy gyűlésén, amikor azt mondotta pár nappal előbb, hogy népszavazás kell eldöntse, ne lépjen a birodalom élére a bizalmiférfiaknak egy kis grémiuma diktatórikus hatalommal, Persze Schacht, a nagyipar bizalmiférfiaira gondolt.

Nem lehet nagy aggodalom nélkül nézni azt, ami Németországban történik. A magát biztosnak érző jobboldal a forradalom óta ilyen kihívóan nem viselkedett s a forradalom egyetlen igazi védőgátja, a német szociáldemokrácia, kezdi végleg elveszteni lábát a talajt. Ma már felfelé nem jelent semmit, lefelé napjai meg vannak számlálva. A lipcsei pártnap ezt a megismerést hozta. Nagyon fontos ez nemcsak Németországra, hanem egész Európa további sorsára.

Újból felemelték a szavazatok számát

s e furcsa eszközzel a magyar párt és a szociáldemokraták mandátumait egy-eggyel csökkentették — A kormány kétségbeesett harcot folytat a többség megszerzéséért

Bukarest, június 10.

Tegnap röviden megírtuk azt, hogy az igazságügyminiszteriumban székelő központi választási bizottság elutasította a választási petíciókat és így ráütötte a véglegesség pecsétjét az urnakomédiákra. Ma bukaresti szerkesztőségünk azt telefonálja, hogy a bizottság nem elégedett meg ennyivel, hanem meg is tetézte a szavazási színjátékot. Ugyanis kisütötte, hogy nem annyian szavaztak le, mint amennyit a kormány szavazás és furdangos számítások után kisütött, hanem többen. Hogy hányval többen, azt nem említi a jelentés, ellenben arról számot ad, hogy

a megváltozott választási arányszám következtében megváltozik a mandátumok elosztása is.

A kormány a kamarában két hellyel többhöz jut s ettől a két helytől a Magyarpartot és a szociáldemokratákat fosztják meg. Ennek következtében a

magyar képviselők száma nem 11 hanem csak 10, a szociáldemokratáké 7 helyett pedig csak 6 lesz. A Magyarpart ugy esik el ettől a mandátumtól, hogy a központi bizottság számítása szerint Háromszék megyében a magyar szavazatok nem érték el az abszolút többséget s így e megyében nem két, hanem csak egy magyar képviselő jön be. A magyar lista második jelöltje, Abrudbányai Ede dr., ilyenképpen e törvényhozásnak nem lesz tagja.

Két mandátumot tehát ismét szerzett a kormány s ezután a képviselőház összetétele a következő lesz:

Kormányblokk 289.
Nemzetipárt 30.
Gheorgisták 12.
Magyarok 10.
Averescu 10.
Cuza 8.
Lupu 7.
Szocdem. 6.

Kommunista 5.

Zsidópárt 4.

Felmerül az a kérdés, mi szüksége van a „döntő győzelmet” aratott kormánynak erre a kétségbeesett mandátumvadászatra?

A kormányblokk összetételének alaposabb ismerete nyilvánvalóvá teszi azt, hogy azért történik ez a neveléses hajsz a képviselői helyek után, mert

a kormánynak még ma sincs meg a szükséges többsége.

Ugyan a Jorgákra eső 289 mandátumból 80 a liberálisokat, 10 a németeket, 8 pedig a Garoflid vezetése alatt álló agrárligát illeti meg. Ha ezeket levonjuk a kormány részéből, Jorgának mindössze 191 mandátuma marad, holott a többséghez legalább 194 kell. Ilyenképpen a kormánynak valahonnan még egy néhány helyet kell szereznie, különben a döntő győzelem könnyen döntő vereséggé változhat.

Megsemmisítik a kommunista mandátumokat

A terv már meg is született arra nézve, honnan lehessen ezeket a szükséges mandátumokat előszerezni. Ez a terv éppen olyan kitűnő, mint amilyen törvénytelen s méltóképpen koronázná meg a „nemzeti egység” választási hadjáratát.

Nem kisebb dologról van szó, mint-hogy

a belügyminiszterium a kommunistákat megillető öt képviselői hely megsemmisítési lehetőségein tőri a fejét.

Ürügyül erre a dolgozók blokkjának temesmegyei listája szolgál. Ezen a listán ugyanis a jelöltek között szerepelt Müller Kálmán temesvári munkásvezér is, aki jelenleg jogerős börtönbüntetését tölti a temesvári fogházban. A kormány most azt az álláspontot foglalja el, hogy

Müller jelöltetése miatt törvénytelen és szabályszerűtlen volt a dolgozók egész temesi listája s így az e listára leadott szavazatok (10.433) érvényteleneknek tekintendők, vagyis a kormány javára esnek.

De ezután a kormány javára irandók a többi dolgozókra leadott szavazatok is, mert ha a temesi szavazatok levonására kerülnek a dolgozók összes szavaza-

taiból, akkor a megmaradó szavazatok szám nem elég a minimális 2 százalékhoz, — tehát a kommunisták nem kaphatnak parlamenti képviseletet. Egy csapásra öt mandátumhoz jutna így a kormány, mely a döntőgyőzelem után oly vérszegénynek mutatkozik.

Ez a terv máris élénk felháborodást

Maniúék a parlamentben

A nemzeti parasztpárt még nem döntött véglegesen parlamenti magatartása felől, de máris bizonyosra vehető az, hogy

a párt a legszenvedélyesebb támadás taktikáját követi majd a kormánnyal szemben, — míg a liberálisokkal a lehetőség szerint igyekezik majd kapcsolatot találni.

Kirohanásai céltablája Manoilescu miniszter lesz, akit a párt árulónak tart. Különösen a mandátumok igazolása körül várható heves összecsapások.

Maniu egyébként ma Bukarestbe érkezett, de azonnal tovább utazott Lanca Braila melletti községbe, ahol a

kormány bérencei hatvan parasztpárti lakost megtámadtak s többet közülük véresre vertek.

A liberálisok

szintén heves küzdelemre készülnek. A Viitorul bejelenti, hogy a párt csupán a választások tartamára kötött megegyezést a kormánnyal. A kamarában csomó új törvény érdekében fognak harcolni. Így követelik majd az autonóm intézmények megszüntetését, adócsökkentési célokból a valódi takarékoság bevezetését és — horribile dictu — a mult kormány tagjainak felelősségrevonását.

Már Genfben is kirobbannak az indulatok a munkanélküliség problémája körül

A francia szakszervezetek delegátusa is fenyegetőzik

Genf, június 10.
A mostani nemzetközi munkaügyi konferenciáról az az egységes kép szü-
dött elő, hogy a mai termelési rend-
váltásos óráit éli. Mint egy izzó forrás
egy vonul végig a június tanácskozá-
sokon, hogy a munkanélküliség és a
gazdasági világválság sűrűsége mu-
zaj enyhíteni.

A szociális vívmányok kiverkedését
agyan hátráltatja az egész értekezle-
set aláfestő politikai elfogultság, a szem-
benálló felek eltitkolhatatlan gyűlölsé-
ge, amely ha nem is teremt elektromos
feszültségtől terhes légkört a genfi Ba-
timent Electoral-ban, minden esetre el-
veszik a lehetőséget annak, hogy 41 or-
szág kormányának, munkaadóinak és
munkásainak kiküldöttjei emberileg igye-
kezzenek a dolgok mélyére hatolni.

Eddig központi sugalmazásra semmi-
féle cselekedet nem történt az évek óta
egyre fenyegetőbb méreteket öltő mun-
kanélküliség és általában a gazdasági
hajók elmulasztására. Albert Thomas-
nak, aki innen is onnan is összegyűjtö-
getett valami okosát és aki lendületesen
kinyilvánította, hogy

a gazdasági fatalitás elmélete meg-
dőlt, egyszerre meggyűlt a baja az
angol munkaadók pártjával, meg az
angol kormányval. A legelső nyílt
ülésem kerekén kikérték maguknak,
hogy Thomas Albert felelőtlenül be-
leavatkozzék az angol nagyipar dol-
gába.

Hayday angol kiküldött erősen visz-
szautasította az angol kormány indoko-
latlan érzékenykedését, kijelentve, hogy
legalább az angol munkaszabály van
meglepve, amiért olyan kinos huzavona
előzi meg a nyolcórás munkaidőre vo-
natkozó washingtoni egyezmény becik-
kelyését.

Ugyilátszik, — mondta az angol
munkásság képviselője — kormányunk
csúfot ez velünk, különben nem nyuj-
taná el ennyire a ratifikációkat.
S hozzáfűzte: reményli, hogy a kö-
vetkező alkalommal nem kell ilyen éles
kritikában részesítenie a hazájában
uralmon lévő elvtársait.

A vita ellenére is el kell ismerni, hogy
a munkaügyi világtérkézet, mely na-
ponta kétszer teljes üléseken tanácsko-
zik, makacsul erőlködik, csak hogy po-
zitiv tettel segítsen azokon a bajokon,
amelyeknek elmulasztásával eddig ne-
vetségesen tehetetlenül álltak szemben
az illetékesek.

Az érdeklődés elementárisnak nevez-
hető, olyannyira, hogy Dél-Afrika, Kína
és Ausztrália delegátusai is részt akar-
nak venni a munkanélküliség elleni harc-
ban, általában pedig a B. I. T. munká-
jában és ezért a tengerentúli országok
erősen követelik, hogy az Igazgató
Tanácsban, amelynek mandátuma most
jár le, nekik is adjanak megfelelő he-
lyet. Ezt a kollaborációs készséget a fe-
hér delegátusok nem fogadják nagy
örömmel, még pedig azért, mert a nem-
zetközi egyezmények törvényerőre
emelkedése a távolabbi kontinenseken,
valószínűleg még körülményesebb lesz,
mint az európai parlamentarizmus mel-
lett.

Minden ország kiküldöttje a saját ha-
zája szociális viszonyaival kérkedik, il-
letve saját nehézségeit tolja a premier
plan-ba. Heinrich Brauns német mun-
kaügyi miniszter és Vogel munkaadó
delegátus arra esküszik, hogy az „urak-
nak nem kellene a fejüket törni” a mos-
tani válság nyomán keletkező különfé-
le problémákban.

ha Németországra nem róttak volna
ki évi 1900 millió márka jóvátételt.

Arapu tanár a román munkaadók nevé-
ben beszélt lelkesen és igen nagy jelen-
tőséget tulajdonított az igazgató által
javasolt munkahelyezési tervnek és

a nemzetközi közmunka megszervezésé-
nek. Dr. Knob Sándor a GyOSZ. titká-
ra azzal indokolta meg a gabonaterme-
léssel foglalkozó dunamenti országok
gyáriparának súlyos helyzetét, hogy
ezekben az országokban minimálisra
csökkent a mezőgazdasági lakosság vásár-
ló ereje.

A munkásdelegátusok egytől-egyig a
termelés szociálizálásában jelölték meg
a gazdasági bajok gyógyírját.

Az erdőbonok ügyében dr. Lupu Leon szászrégeni ügyvédet is letartóztatták

Ujabb letartóztal-
tások várhatók

A nagyszabású gyergyói erdőpanama ügyében ujabb váratlan fordulat történt. A mint arról már tegnap beszámoltunk, a bonpanama ügyében eddig igen tekintélyes számú fakereskedő, két mérnök és több volt erdőbirtokos bontulajdonos van letartóztatva.

Driscu vizsgálóbíró mára beidézte dr. Lupu Leon szászrégeni ügyvédet, akiről köztudomású volt, hogy ilyen erdőbonokat járt ki a miniszteriumban. Dr. Lupu ügyvédet kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

Holnapra beidézte az ügyészség Carteanu volt erdőigazgatót és Fretescu volt er-
dőinspektort, akiknek állítólag szintén részük volt az erdőbonokkal való manipulá-
ciókban.

Tanácsadó szerv és nem több

A kisebbségi államtitkárság elkészítette munkaprogramját

Bukarest, június 10.
Brandsch Rudolf, kisebbségi államtitkár
sajtóexpozé tartott a fővárosi lapok munka-
társai számára és ez alkalommal nyilvános-
ságra hozta a kisebbségi államtitkárság mun-
kaprogramját. Ez a program az alábbi
pontokat öleli fel:

1. A kisebbségi államtitkárság új tör-
vénytervezeteket készít, a meglevő törvé-
nyek módosítását kidolgozza, oly célból,
hogy a román nép és a kisebbségi népek
közötti harmónikus együttélést biztosít-
hassa, amennyiben ez a román állam ér-
dekeit nem sérti.

Jouliaux, a francia szakszervezeti ta-
nács vezéralakja óva intett attól, hogy
eddig színvonalán tartásuk fenn az esz-
telen ütemű termelés, amikor a töme-
gek képtelenek beszerezni a legégetőbb
szükségeiket is.

Meg kell szervezni, ellenőrizni és irá-
nyítani a termelést, ugymond, ha meg-
annyira kapálódzik is a gazdasági oli-
garchia.

Ha a Nemzetközi Munkaügyi Hi-
vatal — mondotta — nem képes ugy-
megszervezni a munkát, hogy az üdvét
jelentse az emberiség szélesebb rétegei-
nek, a munkásság erőszakosságához fo-
lyamodik. Pillanatnyilag a munkaidő
csökkentésében és a fizetések emelésé-
ben látja a válság orvosságát.

Valóban eljutottunk tehát oda, hogy
a gazdasági fatalitás elmélete megdőlt.
A 41 ország közvéleményén a sor, hogy
a Genfben megpendített szociális egyez-
mények valóra váltására erősen rá-
kényszerítse a kormányokat!

Seidner Imre.

ségi államtitkárság véleményét kell ki-
kérniük.

5. A kisebbségi államtitkárság gond-
kodik a jövőben arról, hogy a külföldi
kongresszusokra, ahol a kisebbségi prob-
lémákkal foglalkoznak, román delegátust
is kiküldjenek.

6. A kisebbségi államtitkárság havonta
jelentést készít, melyben úgy a bel-, mint
a külföldi kisebbségi élet minden mozza-
natáról részletesen beszámol.

Ami pedig a kisebbségi államtitkárság
tényleges hatáskörét illeti, — nehogy valami
félreértés történhessen, — Brandsch Rudolf
kisebbségi államtitkár mindjárt sajtóexpozéja
elején bejelentette, hogy a vezetések alatt álló
államtitkárság, — csupán tanácsadó szerve a
kormánynak, a kisebbségi kérdésekre nézve.
Tanácsadó szerv és nem több.

PERLROTT-CSABA kiállítása

Közel három évtizede odaadó, szorgos
harcosa a modern magyar festészetnek,
tehetségét Nagyban a leghősiabb Sturm-
und Drangperiódusa edzette meg, a
melyben éhezett, nélkülözött, küzdött, de
nem torpan meg. Azóta nyugtalan, foly-
ton kereső művészi temperamentuma
többször ragadta sokkal vakmerőbb irá-
nyok fókuszához is, ez azonban csak gaz-
dagította és izmosította színtelikus művé-
szetét. Nagyban és az új Páris jegy-
ben meglette és kialakította festő-egyénis-
ségét, amely ma már biztos értéke a ké-
pzőművészetnek nemzetközi vonatkozásban
is.

Perlrott-Csaba kiállítása szenczácója
kellene legyen Brassó művészeti életének,
már amennyiben ilyenről beszélni lehet.
Végére is nagymultu, mesteri rutinossá-
gal dolgozó művészről van szó, aki mö-
gött már nem egy jelentős siker. Elismerés
áll s aki keservesen elért, hites szorgalom-
mal és állhatatossággal gyűjtött eredmé-
nyeket mutat be.

Az Elite-kávéház kiállítási termében le-
vő tárlata annak ellenére is, hogy min-
dössze másfél tucatnyi képet ölel fel, meg-
kapóan illusztrálja Perlrott-Csaba művé-
szetének változatosságát és tartalmassá-
gát, kiforrottságát és mesteri felülemelke-
dettjét. Elég 6. számú interieurjére
utalnunk, amelynek felfogása, nyugodt,
fegyelmezett tónusa és egységessége min-
denkit meggyőzhet arról, hogy kiálló
művész munkáival áll szemben. A formát,
vonalat, színt úgy tájképeiben, mint figu-
rás kompozícióiban és csendéleteiben
biztos érzékkel fogja harmóniába. Ebben
a tekintetben könnyed vázlatai is mester-
re vallanak.

Aki súlyt helyez képzőművészeti tájé-
kozottságára, annak meg kell néznie
Perlrott-Csaba kiállítását, amely érdekes
mozaik-darabját nyújtja a mai modern
magyar festészetnek. A tárlat még csak
vasárnapig van nyitva.

— si.

TOMCSA SÁNDOR:

FELJEGYZÉSEK

a csiksomlyói
„Ezer székely
lány nap”-ról

A szemlélő, a köznap használatban jelentő-
ség nélkülülő és szintelen-gömbölyűvé kopta-
zott szavak közt hirtelen nem is talál
felelőt annak lerögzítésére, amit a Csiksom-
lyón június hó 7-én megtartott „Ezer székely
lány nap” kiváltott a lélekből. A szem alig
bírt felhabzsolni a színeknek, formáknak,
vonalaknak azt a pompázatos majálisát, a lé-
lek pedig talán egy pillanatra megnyugodott:
azért még is vagyunk — és mikor végignézte
az ezerhatszáz székely lány felvonulását, min-
den selymóság nélkül hozzátehetné: és leszünk
is...

Csiksomlyón a székely háziipar és az ősi vi-
selet propagálására felvonult — a program
szerint ez, — a palóságban ezerhatszáz szé-
kely lány, mindenik a saját vidékének rend-
kívül bájos és artisztikus népművészetében. Ez
a megmozdulás azonban szétfeszítette a tulaj-
donképpen cél szolgáló kereteket és a fel-
vonulás a székelység, a székely egység, a szé-
kely erkölcs és a székely jövő hatalmas de-
monstrációjává terebélyesedett ki.

Ez alkalommal megint elámitott a székely
népművészet, mely oly egyszerűen és magi-
tól értelműen felséges, mint a kenyér és a bor.

Kár, hogy akkor, mikor a szerelem interna-
cionális kéjtől a filmtechnika fennálló szabá-
lyai szerint vonagló tizedrangú kis filmhisz-
térikák tizenhat felvonásos viselt dolgainak
reklámaival beborították egész Erdélyt, akkor
ezerhatszáz székely lánynak egy június va-
sárnapján „viselendő dolgairól” alig tudott a
szélesebb körű nyilvánosság.

Még itt, a szomszédos megyékben is alig
voltak informálva az emberek. Tudták, hogy

valami lesz, a célt is sejtették, de pontosab-
bat nem tudott senki, vagy csak a szorosan
vett illetékesek. Ma, a reklám-hadjáratok ide-
jében, nem szabad figyelmen kívül hagyni az
érdeklődéskeltésnek bizonyos formáit. Itt pe-
dig — nem stílustalan szó, — reklámozni kel-
lett volna csinálni, mert tudtunk vonatko-
zások, a székely háziiparról is szó volt.

És, hogy e napnak a dolgok elvi jelentősé-
gét túl mégis ekkora, — hogy így mondjuk,
— közönségikere volt, az annak tulajdonítha-
tó be, hogy az emberek lelkében az érdeklődés
efféle iránt nem halt meg, csak alszik. Igaz,
hogy nagyon mélyen. Ezer székely lány kell,
hogy ébresztgesse.

Az utat akkor már színessé pettyezték a
gyülekező lányok. Ki gyalog, ki szekéren, ki
autón igyekezett Somlyó felé. Békukucskáltak
az autók ablakán, összehírogattak, integettek,
felkacagtak a nap felé, kis gömbölyű gyűrt
zebruhájukkal végigtörölték izzadó homloku-
kat. Porral helytelenkedő kis székely ember-
hajításokra szóltak rá: „nyughas Están”, s ki-
szinesedő arccal néztek fel a bakkon ülő pe-
lágóniás kalapu legénre, ki a jegyzőné asz-
szont oltta Somlyó felé, felelőssége teljes tu-
datában. De attól biza még lepillantott
volna... Itt egy szekérdék lány énekel, ott
meg egy csoport a mezőn keresztül igyekszik,
amott pedig a fehérgyűrű nyírfák közül jön-
nek elő, óvatlan lépkedve a nedves talajon.
Mindennek háttere a sötétzöld Kárpátok. Csü-
dálatos látvány!

Egy tornácon kerítünk helyet, mely előtt
el kell vonuljon a menet. Ahá, már jönnek is!
Már látszik, ahogy a lobogók hegye kifordul

a templomtérrel, s nemsokára feltűnik a me-
net, teljes pompájában. Pírosoló arccal és pi-
ros zászlókkal... Kár, hogy valamelyik film-
journal operatorje nem volt kint.

Es négyes sorokban elvonult az ezerhatszáz
székely lány, a székely jövő.

A piros-fekete, vagy zöld-vörös ék-beraká-
su rokolyájuk a csikszékiek. Az egyszínű,
vagy csikos szoknyájuk Udvarhely vidékiek.
A felszíni fekete lájbit viselnek: ezek az
életnek-piros szoknyájukat leeresztett hajjal a
szentkirályiak, azok a kendősek rákosúak.
Most megy katonás léptekkel a gyergyói szá-
kas, mindenik egy kis virágcsokrot tart ke-
zében. Következik Parajd, Gyimes és — hosz-
szu lenne elsorolni, — végén csizmásan s ta-
lán leggyőntetűbb ruházatban a lövéteiek.

... Aztán belevesztek a napfénytől aranyo-
san csillogó poros messziségbe.

Délután, három óra után gyülekeztek me-
gint a lányok a templom előtt. A régi székely
táncokat akarták bemutatni. De az idő bele-
szólt. Egy óriási kört csináltak a már éppen
a párokat békák számba, mikor kitört a vi-
har. A Hargitáról lezúdult a fergeteg. Egy-
előre még csak a szél. A lányok egy darabig
hősiösen kitartottak. Valami nagyszerű lát-
vány volt ez a széllel küzdő lány-hadsereg.
A rokolyák mintha lánanggal lobogtak volna a
viharban. A millió szín átütött a vihar szűr-
keségén s a százszerű pántlikák boszorkányos
táncot jártak. A kör közepén egy már láncra-
kész csoport bujt össze, mint Niobe leányai.
Néha a tömeget eltakarta egy-egy fehér por-
függöny, melyet a következő pillanatban
ronggyá tépelt a megoadult Aeolus. Ez az
egész kép a vihar tombolásának valami ké-
reflexében oly valószínűtlenül szép volt, hogy
a lenyűgözött látványtól nem bírtunk megmoz-
dulni. Mikor aztán az első csipek kezdtek
hullani, usgyé! megkezdődött a menekülés.
Arra szorított kezekkel rohantak a lányok,
ki a merre tudott, össze-vissza.

Még egyet. Csuda is történt ezen az ezer
székely lány-napon: összegyűlt ezerhatszáz
lány és nem volt miss-választás.

Megnyit! Szg. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzesti 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig kétágyas
szobák 140—160 lejig, beleértve az összes
illetékeket. Modern kényelem, központi fű-
tés, meleg és hidegvíz, minden lakosztá-
lyban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

A brassói vizsgálóbíró elrendelte Crisan volt miniszter letartóztatását

Egyre nagyobb hullámokat ver a bukott Banca Cetatea misztikus históriája

Brassó, június 10.

A nemzeti párt egyik volt pénzügyi bástyájának, a brassói Banca Cetateanának bukása egyre nagyobb meglepetésekkel szolgál. Az a lavina, amelyet egy volt amerikai román beadványa indított meg, amelyet Károly király kabinetirodájához intézett, elindult és nem lehet még tudni, hogy hol fog megállni. Amint már megértük, a Banca Cetatea Josif nevű vezérigazgatója megszökött az országból és

állítólag Indokina felé vette útját. Mára aztán ennél is nagyobb meglepetéssel szolgált a bank és igazgatósága ellen folyamatba tett bünygi eljárás.

Petre Voina vizsgálóbíró ugyanis előzetes letartóztatásba helyezte Crisan György volt alminisztert, a nemzetipárt egyik igen tekintélyes vezetőegységét.

Crisan György tegnap délután érkezett Brassóba, hogy a vizsgálóbíró előtt vallomástételre megjelenjen. Idézése délelőttre szólt ugyan, azonban vonatzavar miatt csak délutánra érkezett Brassóba. Crisan megérkezése után azonnal jelentkezett Voina vizsgálóbíró előtt, aki megkezdte a volt alminiszter kihallgatását.

Ez a kihallgatás este hét órakor fejeződött be, amikor is a vizsgálóbíró tudomására hozta Crisannak, hogy előzetes letartóztatásba helyezi.

A volt alminiszter ellen a következő vádak vannak:

1. Az amerikai románság körében propagandát csinált, hogy megtakarított pénzüket a Banca Cetateanál helyezték el az amerikai románok, a bank azonban több millió lejüket elikkasztotta.

2. Amerikai utja alkalmával Crisan György öt millió lejjel nem számolt el, a mely összeget a bank úgy tüntetett el a mérlegében, hogy az általa vásárolt ingatlantokat magasabb vételi árban tüntette fel.

3. Mint a Banca Nationala kormánybiztosa közreműködött abban, hogy a Banca Cetatea által a Banca Nationalanál visszeszámlálás formájában elhelyezett váltókkal bűnös manipuláció történt.

Az utolsó vádpont arra vonatkozik, hogy a parasztoktól beszedett váltókat a bank a Nemzeti Banknál visszeszámlalta, a váltók lejáratakor a kölcsönöket visszafizettette a bank az adósokkal, a váltókat azonban nem adta vissza, hanem továbbra is a Nemzeti Banknál hagyta, a mely szabálytalanul hajtotta be a banktól a visszeszámlált összeget.

MIVEL VÉDEKEZIK A VOLT ALMINISZTER?

A törvényszék vádтанácsa ma délelőtt állt össze, hogy a letartóztatott Crisan György vizsgálati fogsága ügyében a döntést meghozza. Őt ügyvéd védte a vádтанács tárgyalásán a volt alminiszter. Délelőtt 1 órakor kezdődött a tárgyalás, délután meg kellett szakítani azt, hogy az ügyvédek a délutáni folyamán még felsorozhassák érveiket védeciük érdekében. A délutáni tárgyaláson, amely három órakor kezdődött, Crisan Györgynek még három ügyvédje szólt fel.

Crisan nagyjában így védekezik az elene felhozott vádakkal szemben:

Nemcsak hogy nem költötte el a bank pénzét saját személyére, hanem önkéntes, fizetést sem kapott a banktól, a mely 1925-ben minden összeköttetést megszakított.

A szóbanforgó öt milliót a bank amerikai ügynökségei emésztették fel.

A banknál egyébként ő maga is közel negyedik millió lejt vesztett. A bűnös egye-

dül Josif igazgató, akinek a manipulációi tették tönkre a bankot.

Josifot az igazgatótanács többi tagja is ki akarta tenni a bankból, azonban ez sem sikerült. Az amerikai románok között jó hiszeműen agított, hiszen akkor a bank még jó volt s csak később, a nemzetipárt igazgatótanács kivonulása után ment tönkre.

Ezzel a védekezéssel szemben Popovici főügyész kimutatta, hogy

Crisan amerikai kiküldetése alatt 400 dollár havi fizetést kapott a banktól,

ezenkívül pedig korlátlanul rendelkezhetett a bank pénzével.

A vádтанács tárgyalás még a késő délutáni órákban is tartott.

Szombatra a vizsgálóbíró beidézte a bukott bank ügyében: Maniu Gyula volt miniszterelnököt, Vajda Sándort, a ki egyben tett az ügyben vallomást, Pop-Csicsó Istvánt, Popovici Mihály volt pénzügyminisztert és a nemzeti párt több vezetőtagját.

Az ügyben ugylátszik további meglepetések várhatók.

A munkaügyi miniszternek nincs alapja a munkanélküliek segélyezésére

Bukarest, június 10.

A bukaresti munkanélküliek nevében tegnap hatalmas küldöttség kereste föl Stanescu miniszteriumi vezetőit. A küldöttség elpanaszolta, hogy, noha a munkanélküliek száma szinte napról-napra nő, a hatóságok még azt a segélyezést is visszavonták, amivel eddig részben könnyítették a munkanélküliek keserves sorsán. Junius elseje óta megszünt minden segélyezés és a város is beszüntette az ingyenes ebédadást, ami pedig számos elnyomorodott munkanélküliben tartotta eddig a lelket.

Stanescu vezetőit meghallgatta a pa-

naszt s aztán kijelentette, hogy, sajnos,

a munkanélküliek segélyezésére a munkaügyi miniszteriumnak nincs semmi alapja.

Próbálkozzanak újra a városnál, hátha ott sikerül kiverekedniük valamit.

Argetoianu pár héttel ezelőtt a választások adminisztrálására közel hatvan milliós rendkívüli hitelt kapott a pénzügyminiszteriumtól.

A munkanélküliek felfordulhatnak az uton.

A nyugdíjasok nagy része három hónap óta nem kapott egy fillért se.

A választások azonban sikerültek.

A Temesvár-bukaresti vonalon is bevezetik a Rapid-vonatot,

amelyhez harmadosztályú kocsikat is csatolnak

Bukarest, június hó 10.

Az államvasutak bukaresti központi vezérigazgatósága talpraesett s mindenképpen elismerésre méltó újítás bevezetését határozta el.

Számos panasz merült fel az utazóköréből az ellen, hogy a Bukarest-temesvári vasuti közlekedés rendkívül lassú. A panaszokat különösen az tette indokolttá, hogy a már kielégítően levált Rapid-vonat rendszert ezen az egyik leghosszabb romániai utvonalon nem akarják bevezetni, holott a Regátban már kisebb távolságokon is közlekednek Rapid-vonatok.

A panaszok és felterjesztések nem maradtak eredmény nélkül. A legfelsőbb vezérigazgatóság elhatározta, hogy

Traian-Rapid név alatt a Bukarest-te-

mesvári utvonalon is rapidjáratot létesít. A beállítandó vonatpár két vonata 1-es és 2-es számú Traian név alatt közel három órás időmegtakarítással futja be a Bukarest és Temesvár közötti távolságot. Ezzel szemben megszüntetik a 13. és 14. számú gyorsvonatokat, amennyiben ezeknek a vonatoknak a szerelvényét nagyrésztben az új vonatpárnál használják fel.

A Traian-Rapid reggel hét óra 10 perckor indul Bukarestből és délután hat óra 30 perckor (18.30) érkezik Temesvárra. Az ellenvonat viszont reggel nyolc óra 45 perckor indul Temesvárról és este nyolc óra 20 perckor (20.20) van Bukarestben.

A Traian-Rapid vonatokhoz harmadik osztályú kocsikat is kapcsolnak, ami ugyancsak hasznos újítás s kívánatos volna ha ugyanezt megtennék a Bukarest-nagyvárad Rapidnál is.

Curtius nyilatkozik a chequersi találkozáorról,

amelytől a világ gazdasági helyzetének megjavulását várják

London, június 10.

A chequersi találkozót minden oldalról a világ gazdasági helyzet feljavítására szolgáló tanácskozás első lépésének tekintik. — A Daily Telegraph szerint

a Chequersben lefolyt megbeszélések legvalószínűbb eredménye a jóvátételi fizetések háromévi moratóriuma lesz.

A lap részleteket is közöl az angol-német eszmecsereből s ezeket abban foglalja össze, hogy még nem érkezett el az idő új nemzetközi konferencia összehívására, a jóvátételek revíziója dolgában s ezért a német helyzeten egyelőre csak a Young-terv alapján történő fizetések, ugynevezett nem védett részének a felfüggesztésével lehet segíteni, amely uton Németország legalább egy milliárd márkát szeretne évente megtakarítani. A győztes államok azonban csak akkor állanak el e beveteltől, ha Amerika megfelelő engedménye-

ket tesz a szövetségközi adósságok törlesztése terén.

Az angol és német államférfiak személyes eszmecserejük során egyetértésre jutottak azt illetőleg, hogy a német helyzet könnyítéseket tesz szükségessé s hogy evégből elengedhetetlen a nemzetközi együttműködés. Ennek a megállapodásnak az értelmében most mindkét külügyi hivatal puhatolózni fog Washingtonban és Párisban, aziránt, milyen állásponton vannak a német, illetőleg a világ gazdasági helyzet megjavításának a problémájával szemben.

Curtius a sajtónak adott nyilatkozatában különösen kiemelte annak a jelentőségét, hogy a gazdasági jellegű megbeszélések egy részében a Bank of England kormányzója, valamint Ross pénzügyi szakértő is résztvettek. Ugyanezeken nagy horderőt tulajdonítanak Stimson amerikai külügyi államtitkár berlini útjának.

A német kormány egyébként a chequersi tárgyalások alapján a jóvátételi kérdést a közeli hónapokban csakis az általános gazdasági válság megoldásával kapcsolatban szándékozik fölvetni.

A párisi sajtó szerint csak három mód van Németország terheinek a könnyítésére: a Young-terv revíziója, a moratórium, vagy pénzügyi támogatás. Ezek közül csupán a harmadikat képzelik el, de ezt is csak abban az esetben, ha Németország politikailag leköteli magát.

A király titokzatos mondata

Bukarest, június 10.

A király trónra kerülésének egy éves évfordulóján, hétfőn, Bukarestben szokatlanul fényes ünnepet ültek, amelyen maga az uralkodó is megjelent. Először Jorga beszélt, hosszan és világosan arról, hogy milyen keserves harc dult az ellenségeskedő politikai pártok között s hogy ez a harc még mindig nem ült el, hanem most már teljes mértékben ellene irányul, bár az országnak érdeke volna a legteljesebb belső béke. Szóval Jorga panaszolódott az ellenzéki pártokra, amelyek — minden jel arra mutat — nem akarják kezes bárányok lenni a parlamentben.

A miniszterelnök beszédére válaszolt a király, amikor többek között ezt a mondatot mondta: „Találtam néhány embert, akiről hiszem, hogy meg fogják valósítani azt az ideát, amit őhajtok.”

Igy hangzik az a titokzatos királyi mondat, amely az Adeverul jelentése szerint mély hatást gyakorolt az ellenzéki pártokra, mert sokat sejtet, de nem mond világosan semmit arról az ideálról, amit Jorgának és társainak meg kell valósítania.

A párisi esküdtsek nyaktilóra ítélték az arzenkeverő Laget orvost

Páris, június 10.

A párisi esküdtsek egy hétig tartó izgalmas tárgyalás után mondott ítéletet Pierre Laget orvos bűnpörében. Laget orvos a vádirat szerint tisztazugi mintára, arzenel meggyilkolta két feleségét s állítólag az apját is, sőt gyilkosságot kísérelt meg a testvérhuga ellen is. Laget a bűnpör egész tárgyalása alatt állandóan ártatlanságát hangoztatta, s amikor az esküdtbírók elnöke kihirdette, hogy nyaktilóval való kivégzésre ítélték, zokogva borult a vádlottak padjára. — Védői semmiségi panaszokat jelentettek be és kegyelmi kérvényt adtak be a köztársasági elnökhöz. Maga Laget börtöncellájában kijelentette, hogy éhségsztrájkjal tiltakozik az igazságtalan ítélet ellen.

Turnu-Severinnél építik fel a Románia és Jugoszlávia közötti nagy Dunahidat

Bukarest, június 10.

A román és jugoszláv kormányok már régóta tárgyalnak abban az irányban, hogy a két ország között újabb nagy Duna-hidat építsenek, ami egyrészt a transitó-forgalmat könnyítené meg mindkét ország javára, másrészt újabb kereskedelmi lehetőségeknek nyitana utat. A tárgyalásokat azonban nagyon akadályozzák azok a stratégiai szempontok, amelyek miatt hol az egyik, hol a másik ország támasztott akadályokat a hid helyének kijelölésénél. Most aztán végre megtörtént a megegyezés, amelynek értelmében az új Dunahidat Turnu-Severinnél építik fel. A bukaresti lapok értesülése szerint a kérdést a két ország királya, Károly román és Sándor jugoszláv király személyesen döntötték el, amikor Orsova mellett nemrégiben találkoztak.

A fuzionált Viktória bank izgalmas közgyűlése

Arad, június 10.

Az aradi Viktória, a temesvári Timisiana és a nagyvárad Bihoreana fuziójából keletkezett Viktória bank megbízottainak közgyűlése ma, szerdán délelőtt kezdődött meg Aradon. A közgyűlést Jancu Cornél dr., aradi ügyvéd, a régi Viktória bank egyik vezetője nyitotta meg s beszédében éles bírálatot mondott a pénzintézet régi vezetőségéről. Megállapította, hogy a Viktória régi igazgatósága kockázatos és kétes üzleteket kötött s azokkal is elősegítette a pénzintézet bukását.

A közgyűlést a déli órákban felbeszakították és délutánra halasztották, mert sem a Timisiana, sem pedig a Bihoreana kiküldöttet nem érkeztek meg Aradra teljes számban.

Averescu nyílt levélben tárja fel az udvarhelymegyei választások felháborító és hajmeresztő botránysorozatát

Bukarest, június 10.

Az udvarhelymegyei választási visszaélések ügye — még mielőtt a magyar párt felvetette volna a kamarában ezt a kérdést — már is élénken foglalkoztatja a román közvéleményt. Averescu marsall ma nyílt levelet tett közzé, melyben szokatlanul és hangon támadja Jorgát az udvarhelymegyei féktelen terror-választásokért. Averescu marsallnak természetesen nem az fájt, hogy Argetoianu csendőrlégényei legázolták a magyar választó-

nescu csendőrnagyot Udvarhelymegye katonai parancsnokává nevezték ki. — Senki sem tudja, hogy milyen állapotok történtek ez a kinevezés.

Marinescu őrnagy bevonult a megyei prefekturára és e perctől kezdve az összes katonai és civil hatóságok az ő fennhatósága alá tartoztak.

A katonai uralom első következménye az volt, hogy az ellenzéki pártok propagandáját azonnal betiltották. Gyűléseket csak speciális engedéllyel lehetett tartani, de a megadott engedélyeket sem respektálták. A csendőrök bejárták a falvakat és eltávolították az ellenzéki plakátokat. Polgárokat, akiknél ellenzéki plakátokat találtak, egyszerűen letartóztatták. A postákat a csendőrök szállták meg, leveleket, táviratokat cenzuráltak, a telefont teljesen kivonták a magánhasználat alól.

A törvényszéki elnök szabadságot kért és helyette a megyei választási bizottság vezetésére egy Jacobini nevű bírói neveztek, aki mindenben a kormányjelöl-

tek rendelkezésére állott.

A kormányjelöltek élén állott Vespasián Pella, akit ismertek a megyében még 1927-ben, amikor már hasonló módon vezetett itt le választást. Pella urat a fia is elkísérte a megyébe, aki, mint jassi egyetemi tanár

tagja a bíró-vizsgáztató bizottságnak. A választásra Constancából, Focsanából és az ország távolabbi helyeiről hoztak tíz fiatal bíró, köztük bírójelölteket, olyanokat, akiknek még a fiatal Pella előtt kell letenniük a bíróvizsgát.

A választás napján a városokból kivezető utakat elbarrikádolták a csendőrök, senki sem juthatott be a megyébe. Egyetlen ellenzéki jelölt, vagy megbízott sem tudott bejutni a szavazó helyiségekbe. Hiába kísérleteztem, hogy panaszt emelhessek — írja jelentésében Bucsan — a megyei prefektura helyisége és a törvényszéki épület körül volt véve csendőrökkel, senki sem mehetett át a kordonon. Így a megyei választási bizottság elnöke — saját

akarataiból vagy kényszerrel? — ténylegesen foglya volt Marinescu őrnagyak. A délután folyamán Scmochina Vasile csendőrmester írásos parancssal jelent meg nálam, felült az autómra és elszállított a megye határára. Ilyen körülmények között sem én, sem politikai barátaim nem voltunk abban a helyzetben, hogy jelen lehessünk a szavazásnál és tanúi lehessünk az urnák felnyitásának.

Magánúton arról értesültem — írja Bucsan jelentésében, — hogy a többi ellenzéki pártok képviselői sem lehettek jelen a szavazásnál, valamint az urnák felnyitásánál.

Azt olvasom az újságban — fejezi be Bucsan jelentését — hogy a kormány Udvarhelymegyében megkapta a szavazatok 58 percentjét. A nagy meggyőződésünk szerint, tiszta választás esetén a kormány ebben a megyében nem érhetett volna el többet mint 2 százalékat.

UJ VÁLASZTÁS LESZ UDVARHELYMEGYÉBEN?

Averescu nyílt levélben hangsúlyozza, hogy olyan brutális választási visszaélésekről van szó, amely mellett nem haladhat el a kormány szótlanság. De a fent közzétett jelentés csak halvány vázlata annak a részletes memorandumnak, amit az Averescu-párt a parlament elé fog terjeszteni.

Hogy mi lesz Averescu marsall nyílt levelének következménye? Lehetőségek, hogy még Jorga is megdöbben az egész bírói kar tekintélyét mélyen sértő váddal szemben és ebben az esetben csak egy módon teheti jóvá a brutális törvénysértést: új választást rendel el Udvarhelymegyében.

Averescu

kat. A nyílt levél Bucsan államtitkár érdekében íródott, aki mint az Averescu párt listavezetője szenvedte végig az udvarhelymegyei választásokat. Erdemes már csak azért is leközölni a marsall nyílt levelében felhozott panaszokat, mert ők nem a rebellis magyarok, hanem Románia legmagasabb katonai rangját viselő politikusa, Románia háromszoros miniszterelnöke kürtöli széjjel, hogy milyen embertelen, törvénytelen és barbár választást rendezett a Jorga-Argetoianu együttes ebben a magyar megyében

— Tudom jól — írja Averescu marsall Jorgához intézett nyílt levelében — hogy az alábbi panaszokra ön megint csak azt a választ fogja adni, amit már egy ízben adott, hogy: mit tehetek én egyetlen ember az ország mult büneivel szemben... Önnek teljesen igaza van. Főleg akkor, a mikor azoknak az embereknek a kezeire bízta a választásokat, akik felülmúlhatatlan képviselői az ország mult büneinek és talán ön is be fogja látni, hogy ön viszont ezeknek az embereknek lett az exponense.

De engedjen meg egy kérdést — folytatja Averescu marsall — miért vállalt el ön egy olyan megbízatást, mely felülmúlja az ön saját beállása szerint — az ön erejét?

Averescu marsall ezután leközli Bucsan volt államtitkár jelentését az udvarhelymegyei választási visszaélésekről: Tíz nappal a választások előtt katonai uralmat vezettek be a megyében. Mari-

Keleti levelek

Írja: Baktay Ervin

Talán sehol a világon nem keverednek annyira a klasszikus mult élő hagyományai a modern kor jelenségeivel, mint Indiában. Erre a nagyvárosok adják a legszembeötlőbb példákat. — Bombayben ahol európaiak nagy tömegben élnek, a hol modern gyárüzemek, ipari telepek és üzleti központok létesültek, a bennszülöttek jórésze talált elhelyezkedést és megélhetést ezekkel kapcsolatban. Nyugati és kelet viselet, szokások egybevegyülnek és a népességnek ebben a részében már alig lehet olyan indusra találni, aki minden tekintetben az orientális ember típusát szolgáltatná. Ezt már külsejük is elárulja: fejükön az ősi pagri (turbán) díszlik, vagy a kis, kerek indus sapka, de olcsó európai szabású ing takarja felsőtestüket, térdig, a lábaik köré csavart lepel alól pedig kilóg az európai gummi harisnya kötő s a harisnya kitaposott angol félcipőben tűnik el. Nincs izléstelenebb látvány, mint ez a hibrid öltözkövyület — valóságos élvezet a hindu negyedben olyan indusokkal találkozni, akik megtartották az ősi viseletet és azt nem keverik össze a nyugati tömegcikkipar termékeivel.

Hanem azért a hatalmas emberbolyban, távol az európai negyed sürgő-forgó életétől, felbukkannak az őseredetű India eszményeinek eleven képviselői is. India legnemesebb és legtisztább hagyományai

4. A szádhu

mainapig is a vallásban élnek. Az igazi hindu számára a vallás jelenti az emberi lét legfőbb tartalmát, ezt a vallást pedig nem a confessio inkább külsőségeken megnyilvánuló, hanem a religio mélyebb értelmében kell tekintenünk. — Sajnos, nincs szavunk, mely röviden és precízen kifejezhetné a két fogalom közti különbséget. A religio (szó szerint: újra összekapcsolás), azaz a belsőleges, tisztult vallásos érzést jelenti, amely a Mindenestől és Istentől eltávolodott lelket ismét a Végtenségbe s az isteni Egyetenségbe kapcsolja, s amelynek legfelségebb kifejezője a krisztusi Szeretet. Sajnos, a vallásnak ilyen értelmezése s a megvalósítására való törekvés a modern Nyugaton ma már vajmi ritka jelenség, ám az igazi hindu hívő minden igyekezetének végcélja a mőksa, a lelki felszabadulás, amely a religio eszméjének tökéletes megvalósításában áll. És Indiában — a közönyös, a mindennap apró gondjai után szaladgáló tömeg közepette — manapság is találkozhatunk szentekkel, tisztult, jó-akarattal és szeretettel eltelt lelkű emberekkel, amínők a korai középkor óta nyugati Európa életéből csaknem teljesen kivesztettek.

Az ilyen tisztult lelkű embert, aki lemondott minden véges és hívságos célról, a hinduk régi szankszkrit szóval szádhu-nak nevezik. Magában Bombayben, a modern nyugati szellemmel átitatott, félig európai nagyvárosban is él néhány ilyen szádhu. Együkkel — éppen azzal, akit a legnagyobb tisztelettel vesznek körül az indusok — találkoztam is. Különös kapcsolat vagy végzettszerűség hozta utamba ezt a szádhut, isméteten is.

Mikor hajónk kikötött a Ballard-Piernél és végigtekintettem a rakparton vára. Közök sokaságán, szemem önkénytelenül megakadt egy szízes férfialakon. A kegyetlen napsütésben, amely a kalap vagy turbán nélkül járó átlagembert rövid pár perc alatt betegé teheti, vagy meg is ölheti, ő fődetlen, simára borotvált fővel állott, világosbarna koponyáján ragyogó gyújtópontba gyűltek a napsugarak. Arca is simára volt borotváltva, testét pedig egyetlen hófehér lepel takarta, melyet a régi görögök himation-jának módjára vetett át bal vállán. Meztelán állt a rakpart napsütött kövezetén, amelynek hevét még a cipőtalpon át is érezni lehet. Egyik kezében hosszú bambuszbotot, a másikban pedig színes virágokból kötött füzért tartott. A parton várakozók közt több indus férfit és nőt láttam, akik kezükben hasonló virágfüzereket tartottak, a hajón érkező indiaiak egynémelyikének hozzátartozói vagy barátai voltak, akik a hosszú távollét után, ősi szokás szerint, virágfüzért akasztanak üdvözlésképpen a visszatérő testvér, fiu vagy barát nyakába. Kiváncsi voltam, vajjon utitársaink közül kire várakozik a különös férfi, aki nyugodt méltóságával és öltözkövével feltűnően elütött a körülötte állóktól. Hátramaradtam a kiszállásnál és megvártam, míg az utasok mindegyike elhagyja a ha-

jót. A fődetlen fejű férfi barátságosan nézett az érkezők szemébe, de a kószorút egyiknek sem nyújtotta át. Az utolsó közt szálltam partra és mikor a fehér lepelbe burkolt férfi előtt elmentem, ez lassu, méltóságos mozdulattal emelte fel a kezét és szelid mosollyal nyújtotta felém a virágfüzért. Nem értettem a dolgot — akkor még nem tudtam, ki ez az idegen hindu — és azt hittem, hogy ő is egyike a kikötő tarka életében oly gyakori bakszisloknak, aki talán felismerte bennem az idegent és valami indiai speciálitást akar reámsózni néhány pejsza jutalom reményében. Mondom, ez volt az első benyomásom, de valami mégis elmentmondott ennek a véleményemnek, a virágfüzérés ember olyan tiszteletet parancsoló jelenség volt. Ajkai, melyek eddig is szüntelenül mozogtak, most is hangtalanul mormoltak valamit, amint szeliden mosolyogva állt előttem. Érthetetlennek találva a helyzetet, én is mosolyogva intettem és elhárítottam a kószorút. Ő szótlanság lebecsült a kínáló karját és változatlanul nyugodt, derűs tekintettel nézett reám, míg én odahagytam a rakpartot és a vámházba szedtem, a hová a kulik már becipelték a podgyázomat.

HA BUTOR

LEGYEN:

SZÉKELY & RÉTI BUTOR.

GYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN

MOTTO:
ELSOKÉZBOL — A LEGJOBBAT —
LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL!

Insectomor-ot elpusztít

legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselő és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

Életfogytiglani fegyházra emelték

**Klein Sándornak, a nyiregyházi gyilkosnak
büntetését a debreceni Táblán**

Budapest, június 10.

A debreceni Táblán tegnap került íté-
letre a sor Klein Sándornak, a nyiregy-
házi gyilkosnak bűnyében. Az ügyész
delelőtti tartotta meg vádbeszédét s ha-
lálbüntetést kért. A védő ezzel szemben a
büntett emberi motivumaira utalva a tör-
vénszéki ítélet enyhítését kérte. A vád-
lottat mindkét beszéd alatt heves zokogó-
görcsök fogták el. Majd a végső jogán
felszólalt, s kijelentette, hogy nem előre
megfontolt szándékkal ölt.

— Méltóságos elnök ur, — kiáltott föl,
— én nem tagadtam le semmit! Én min-
dent bevallottam!... Én nem akarok úgy
elmenni!...

E szavaknál összecuklott és nem tudott
tovább beszélni.

A tanács este nyolc órakor hirdette ki
az ítéletet, mely Klein Sándort előre
megfontolt gyilkosság büntetéseért élet-
fogytiglani fegyházzal sújtja. Klein zo-
kogva hallgatta végig a verdiktet, majd
felkiáltott:

— Nem előre megfontoltan öltem meg
Starkot!

— Ezt már mondotta! — felelte az el-
nök. — Arra válaszoljon, hogy megnyug-
szik-e az ítéletben, vagy sem?

Klein: Halálos ítéletet kérek!

Elnök: Ezt szokták mondani!

Klein: Ha gazember vagyok, tessék fel-
akasztani, ha nem, akkor ne sújtsanak
ilyen ítélettel.

A vádlott végül felebbezett.

Közigazgatási idill, — ki tudja hány felvonásban

Két kvesztor tényleges birkózása a szatmári rendőrfőnöki székért

Hol az egyik,
hol a másik fog-
lalja el, közben
szörnyen ordíta-
ak egymásra

Szatmár, június 10.

Épületes dologban van része a szatmári
közönségnek. Ritka szerencse szakadt er-
re a városra, melynek most egyszerre két
rendőrkvesztora van és a két kvesztor —
robosztus alak mind a kettő — elszántan
fenekedik egymás ellen a kvesztori szék
megtartásáért, illetve visszaszerzéséért. A
publikum, amely nem túlságosan rász-
kodik egyik kvesztorhoz sem, nem min-
den lelki gyönyörűzés nélkül nézi az
ádáz tusakodást, lévén annak a nyilvá-
nosság előtt sem eltitkolt néhány botrány-
fejezete.

Onnan jutott Szatmár városának ez a
kíváncsi szerencse, hogy a választások
előtt hirtelen szabadságolták a nemzeti
parasztpárt uralmának idejéből való Po-
povici Valér rendőrkvesztort, akinek he-
lyére Popescu Haralambie volt sziguran-
cáfőnököt delegálta az új kormány. A
távozó rendőrkvesztort nem nagy részvét
kísérte, mert meglehetősen rideg és rossz-
kedvű ember, akinek uralma alatt állan-
dó volt a rendőrség kebelében az elége-
detlenség és aki nem volt más a publi-
kumhoz sem. Viszont azt sem lehet mon-
dani, hogy az érkező új kvesztort valami
kitörő örömmel fogadták volna, mert an-
nak idején, mikor Popescu Haralambie
állott a szatmári sziguranca élén, megle-
hetősen virágzott a korrupció ennél az in-
tézménynél.

Hanem Popescu emberségesebb volt, az
bizonyos és azt sem lehet letagadni, hogy
könnyebben intézték el ügyes-bajos dol-
gaikat az emberek a szatmári rendőrk-
veszturán az új uralom alatt. Különösen
szép napok virradtak az utlevél-ügynö-
kökre, akiket Popovici kvesztor kiűzött a
kvesztura paradijsomából, de akik boldo-
dognak szállották meg a kvesztura helyi-
ségeit, amint beállott a változás. És ebből
senkinek sem lett kára.

A választásoknál sok szerepe volt a
rendőrkvesztornak, mert amire a választá-
soknál a rendőrséggel kapcsolatban
szüksége volt a hatalomnak, azt elvégezte
a megyei prefektus úgy, hogy ebben a
vonatkozásban sem lehet nagy panasza
Szatmárnak Popescu Haralambie kvesz-
torra. Vidáman és kedélyesen intézte ő
az interregnum alatt a szatmári rendőrsé-
gen az ügyeket és — mit tagadjuk — jó-
nehányan utlevélhez jutottak.

Most egyszerre vége szakadt a szép na-
poknak és a szatmári rendőrség boldog,
derűs korszakát ádáz tusa váltotta fel. A
szatmáriak általában azt hitték, hogy Po-
povici Valér rendőrkvesztort véglegesen
menesztették a szatmári rendőrség éléről.
Most azonban kiderült, hogy csak a vá-
lasztások tartamára szabadságolta őt az
új belügyminiszter, ki szívesebben látta a
szatmári rendőrség élén a liberális ural-
omból megbízhatónak ismert Popescu
Haralambie-t. Popovici régi kvesztor, sza-
badágideje most lejárt és tegnap reggel
megjelent tulzottan korpulens természetével
a szatmári rendőrségen, hogy átvegye a
hivatal vezetését.

Heves és egyáltalában nem európai ni-
vóju jelenetek játszódtak le a kvesztori
szobában a két kvesztor között. Popescu
ott ült a kvesztori asztalnál, amikor Po-
povici megjelent és felszólította, hogy ad-
ja át a hivatalt.

Popescu azzal válaszolt, hogy őt ide

delegálta a belügyminiszter és ő addig
el nem hagyhatja a szatmári kvesztu-
rát, amíg ezt a megbízatását vissza nem
vonják.

Erre aztán piaci kofákat megszégyenítő
jelenetek következtek. Popovici erélye-
sen rátámadt Popescura, aki hasonló
hangnemben válaszolt és

olyan botrány keletkezett a szatmári
rendőrkveszturán, hogy a református
templomból kitóduló hívek megbotrán-
kozva állottak meg a rendőrség épülete
előtt, amelynek emeleti ablakából a
szitkok, átkok és gorombaságok csunya
árja hömpölygött ki az utcára, lévén
bőrlorku ember mindkét kvesztor.

Összeszaladt az egész rendőrség, de
persze nem mertek beleavatkozni a két
vezér harcába. A csunya marakodást Po-
pescu unta meg hamarabb és otthagya a
rendőrséget, mire Popovici betelepedett a
kvesztori szobába. Úgy bekvártélyozta
magát Popovici a kvesztori szobába,
hogy egész nap nem mozdult ki onnan és
még az ebédjét, vacsoráját is oda hozat-
ta fel.

Másnap aztán Popescu visszafoglalta a
rendőrséget és ő dirigált a kveszturán.
Mire ezek a sorok megjelennek, akkorá-
ra talán megint a régi kvesztor lesz a
helyzet ura, mert váltakozó szerencsével
folyik a harc a szatmári kvesztori szék-
ért. E pillanatban Popescu ur ül ebben a
bő, szilárd és kényelmes székben és szer-
vezi a harcot elődje ellen. Ebben a harc-
ban gyűjti az adatokat Popescu Popovici
ellen és elsősorban a rendőrség kebelében
igyekezik a Popovicivel szemben fent-
álló ellenszenvet megszervezni.

Remény van rá, hogy a két ügyes
rendőrszénisikeres nyomozást folytat egy-
más ellen és mindkettőnek sikerül köze-
lesen élvezetes és tanulságos dolgokat ki-
térgetni a szatmári rendőrkvesztura bel-
ső életéből. Egyelőre csak annyit tudunk,
hogy a szatmári rendőrség személyzeté-
vel fizettette meg Popovici, a régi kvesz-
tor azt a megtiszteltetést, hogy ő került
az Olimpia sportegyetem elnöki székébe.
Popovici két évi kvesztorsága egész ide-
je alatt minden rendőrtől és rendőrtiszt-
tól havi 20 lejt vont le az Olimpia sport-
klub részére és most arra igyekeznek a
Popovici ellenségei rábírní a rendőroket
és rendőrtiszteket, hogy tegyenek feljelen-
tést Popovici ellen a jogtalan levonások
miatt. Azt is rebesgetik Popoviciről,
hogy a büntetéspénzekről nem adott
nyugtát a feleknek. Arról is szól a fáma,
hogy a kvesztor minden hónapban fel-
vette az utátalányt a megyebeli rendőrsé-
gek ellenőrzéséért, de egy-két esetet ki-
véve ki sem mozdult Szatmárról.

Nem kell azonban Popoviciért sem ag-
gódní, mert ő sem nézi tétlenül az ellene
indult harcot, hanem ő is megbolygatja
a Popescu dolgait az utlevelekkel, és in-
gyenes lakomákkal és egyebekkel. A
megindítandó vizsgálatnak lesz itt dolga
bőven, míg kitisztítja a most kitergetett
szennyezt.

A két rendőrkvesztor ádáz harcát fej-
csóválva bár, de nem minden káröröm
nélkül nézi a város lakossága, amely ki-
váncsian várja, mit válaszol majd a bel-
ügyminiszter a táviratok áradatára, amit
a két kvesztor zuditott mérgében Buka-
rest felé

**Két perc alatt meg-
tanulja az exponálást!**

Oly könnyű ez egy Agfa-Stan-
dard-géppel, a mellyel minden be-
állítás egy tekintettel áttekinthető.
Az ára 2.900.- Lejtől 4.600.- Leig.
Használjon Agfa-filmet. Velük
minden időben fényképezhet.

Megszüntetik a kolozsvári román operát ?

**Titokban tartják a bukaresti vizsgálóbizottság munkájának
eredményét. Állítólag 9 millió hiányt fedeztek fel a dé-
delgetett műintézetnél**

Kolozsvár, június 10.

A kolozsvári román opera pénzügyi
gazdálkodása körül már régóta furcsa
anomáliák híre került forgalomba. Ez
az állami intézmény, amely a zenekul-
tura terén feltétlenül tiszteletreméltó
működést fejtett ki, már évek óta fog-
lalkoztatja a nyilvánosságot, nemcsak
állandó deficitjei miatt, hanem egy ki-
lönös rendszer miatt is, amely a kisebbségi
származású, sőt egyes elismert ro-
mán művészek ellen valóságos hadjára-
tot vezetett. Az opera élén Pável Con-
stantin áll ma is, aki Papp László néven
a kolozsvári Magyar Színház opera-
együttesének volt a tagja annakidején
és éppen ezért hatott kínosan, amikor
Pável egymásután távolította el a na-
cionalizált opera kisebbségi tagjait —
meglehetősen zajos konfliktusok kísé-
retében.

Amíg azonban Pável csak ezen a té-
ren végzett kulturtevékenységet, nem
volt semmi baj, de a jó összeköttetések-
kel rendelkező igazgató csakhamar
konfliktusba keveredett a színház több
román művészeivel, akik természetesen
nem sokáig tűrték Pável diktátorságát.
És így született meg az a feljelentés,
amely alapján mintegy tíz nappal cz-
előtt Kolozsvárra érkezett Caragea mi-
niszterelnökségi igazgató és Petulescu
munkügyi és művészeti vezérigazgató,
akik Isac Emil színészeti vezérfelügyelő-
vel együtt vizsgálatot tartottak az ope-
ránál. A vizsgálatról, amely csak beve-

zető jellegű volt, tehát folytatása lesz,
nemcsak, hogy semmiféle hivatalos köz-
lést nem adtak ki, hanem az egész ügyet
a legszigorúbb titoktartás jegyében ke-
zelik, holott a közvéleményt nagyon is
érdeklí, hogy mi történt az intézmény-
nél, amely az államtól 26. Kolozsvár vá-
rosától pedig 2 millió lej szubvenciót
kap minden évben.

Kiszivárgott hírek szerint az előzetes
vizsgálat során ellenőrizték az opera
gazdasági vezetésére vonatkozó könyve-
ket, amelyekből igen súlyos dolgokat ál-
lapítottak meg. Az operánál állítólag
éveken át túlságosan bőkezű gazdálko-
dás folyt a szubvenciókból és

hír szerint a vizsgálóbizottság 9 mil-
lió hiányt állapított meg.

Jóinformált körökben erősen tartja ma-
gát az a magyarázat, hogy Pável Con-
stantin és az igazgatóság szándékosan
szórták a pénzt, amivel azt akarták vol-
na Bukarest felé dokumentálni, hogy az
állam kezelésében az opera nem képes
deficit nélkül működni és ezzel a mód-
szerrel siettettk, hogy az operát kom-
merciál vállalatá alakítsák át, ami köz-
tudomás szerint a színekurák egész se-
rának nyújt lehetőséget.

A vizsgálat eredményeképpen Kolozs-
váron biztosra veszik, hogy az állam fel-
bontja a Pável Constantinnal kötött
szerződést, sőt arról is szó van, hogy tel-
jesen megszüntetik a kolozsvári román
operát, a társulat tagjait pedig áthelye-
zik a bukaresti operához.

Magyarországon is teljes erővel megindult a választási küzdelem

Budapest, június 10.

A választási küzdelem országsszerte a legnagyobb lendülettel indult meg. A jobb és baloldali pártok között máris kialakult a harc. A jobbpárt óriási felkészültséggel vetette bele magát a küzdelembe, az ellenzéki kampány ezzel szemben nagy harci kedvet árul el.

Legmozgalmasabb természetesen a budapesti hadszíntér. A választási zavarokban csomó outsider próbálkozik a helázzással. Minden nap új nevek vetődnek fel, csomó apró párt alakult, melyek minden valószínűség szerint még a szűkös...

Stere professzor:

Még egy ilyen választás tömegvérengzést eredményezne

Megverlék, háromszor is lefogták, mégis két mandátumot szerzett

Bukarest, június 10. Kétszer megverték, háromszor elfogták és Argetoianunak a prefektusokhoz küldött bizalmas utasításai dacára mégis képviselői mandátumot szerzett magának a hetvenéves Stere professzor. Sőt: nem is egy — hanem két mandátum felért rendelkezik. Így állt bosszút Argetoianun — aki minden erővel, a közigazgatási gépezet féktelen terrorjával meg akarta akadályozni, hogy bekerülhessen a parlamentbe.

Szinte fantasztikus harcokat vívott ez az öreg, több mint hetvenéves professzor Argetoianu csendőreivel és választási ügynökeivel. A Calarasi állomáson, amikor gyanútlanul leszállt a vonatról, hat ember rávetette magát és agyba-főbe verték.

Közben a csendőrség elállotta a vasúti állomás kijáratát, hogy az ott tartózkodó közösség ne siethessen a hetvenéves ember segítségére. De ez csak egy pizód Stere választási harcaiból.

Most megérkezett Bukarestbe. Azt hitük, hogy egy öreg, elkedvetlenedett, utálkozó, morózus öregurat találunk és helyett az örökifju, mosolygó Stere ül velünk szemben a szállodai szoba miniatűr asztala mellett.

— Ezt a választást még egyszer nem lehet megismételni Bessarábiában — kezdte Stere professzor nyilatkozatát.

Meggyőződése, hogy Bessarábiában még egy ilyen választás általános felkelést és tömegvérengzést eredményezne.

A mostani választások után két út áll a felelős vezető államférfiak előtt. Az első: a nyílt diktatura, ami nagyon rövidesen az előbb vázolt borzalmas következményeket fogja eredményezni és a második: revideálni az eddig történeteket és becsületesen megteremteni egy alkotmányos és parlamentáris rezsim feltételeit. Hogy az urak melyiket fogják a két út közül választani — még senki sem tudja. A mult azt bizonyítja, hogy Romániában minden lehetséges — és így nagyon nehéz politikai prognoszt adni. En csak annyit mondok, hogy végül mégis, mindenütt az igazság győzött az ilyen harcokban.

Stere elhallgat. Komoran néz maga elé. Percek telnek el, amíg a vonásai felenyednek.

— A besszarábiai prefektusok még jóval a választások előtt megkapták a parancsot: Stere professzort nem szabad megpálasztani és ennek dacára én ma mégis két mandátummal rendelkezem. Csak egy eset a sok közül. Mandac besz-

ges ajánlásokat sem tudják majd megszerezni. Ennek ellenére valószínű, hogy a választásokon több lista fog befutni, mint legutóbb. Így esélyük van a front-harcosoknak, akik három kerületben indulnak. Esetleg sikeresen küzdi végig a kampányt egy külön, mindössze egy kerületben induló demokrata lista, mely a „Vázsonyi Vilmos pártja” hangzatos címmel kezdte meg agitációját.

A már eleve is tulfutott hangulat miatt számolnak azzal, hogy a választások, melyeknek zömét a hó 28. és 30-a között tartják meg, bővelkedni fognak izgalmakban.

szarábiai falu előtt csendőrsök tartóztatják fel az autót. Elhangzik a parancs: leszállni és gyalog be a csendőrszig.

— De miért?
— Az autó nincs rendben.
— Mi az, hogy nincs rendben, nincs itt semmi baj...

— Azt mi jobban tudjuk.
— Mit tehettem volna. Ott álltam kilométerekre a falutól, körülvéve a csendőrsöktől. És — egyszerre csak a falu megindul és szinte győzelmi menetben visz be a nép a faluba. Az történt, hogy egy tizenhárom éves fiú, aki látta, hogy elfognak a csendőrsök, beszaladt a faluba: a mi professzorunkat elfogták a csendőrsök, szaladtak a bíróhoz és jöttek érttem...

Stere legyint a kezével: száz ilyen esetet is fel tudnék sorolni... az a gyalázatos támadás a Calarasi állomáson, a támadóknak semmi bajuk sem történt, még most is szabadon vannak. Egyenesen leleplezésszámba megy Stere azon állítása, hogy a kormány, csak hogy megakadályozza Stere bejutását a parlamentbe, a besszarábiai megyékben egyenesen favorizálta a cuzistákat.

— A cuzisták — mondja Stere professzor, — azt teheték, amit akartak és viszont azt megakadályozták, hogy én kiragaszthassam a plakátokat, megvertek... elfogtak...

— Mi a véleménye professzor ur a választások eredményéről? kérdeztük.

— A végeredmény? Kaptunk egy parlamentet, mely munkaképtelen.

— És mi az ön programja, professzor ur?

Fiatalos tüzzel ragyognak a szemei ennek a hetven évnél idősebb misztikus politikusnak, amikor széles gesztusokkal kísért beszédében elmondja, hogy újra meg akarja szervezni azokat a tömegeket, melyek valaha Maniura és Mihalachera esküdtek és amelyek ma családva e két politikusban, politikai vezér irányítása nélkül állanak.

f. a.

— A HÉT FOLYAMAN KIVÉGEZNEK KÉT TISZAZUGI GYLKOS ASSZONYT. Budapestről jelentik: Budapesten híre terjedt, hogy kedden reggel a szolnoki törvényszéki fogház udvarán kivégzik Csordás Bálintné és Szabó Lászlóné tiszakürti asszonyokat, akiket arzénos gyilkosság miatt jogerősen kötéltálati halálra ítélték. A hírek tévesnek bizonyultak ugyan, de azért a kettős akasztás, mintán a kormányzó a kegyelmi kérvényeket elutasította, a hét folyamán megtörténik.

Hírek

Hagenbeck leépit

(Cirkuszi-ponyva regény)

Színhely: A Hagenbeck cirkusz menaszériája. Az állatok feszülten figyelnek a cirkusztulajdonosra.

Hagenbeck: Azt sem tudom, hogy hogy kezdjem... egy kicsit szerfölött kényes az ügy! Tudják ezek az anyagi zavarok... azt hiszem le kell egy kicsit építenem magukat.

A zebra: Jól nézek ki, ahogy kiteszem innen a lábamat, azonnal lefog a rendőrség. Ugy nézek ki ebben a ronda csikos bőrből, mint egy szökött fegyenc...

Hagenbeck: Attól maga ne féljen! Anynyi ezrese legyen magának, ahány ember jár ma szabadon, akinek ülni kellene!

Az elefánt (ormányfőtanácsos): Bocsanat, hogy közbeszóllok, de nekem nincsen olyan vastag bőröm, hogy ezt a leépítést eltűrjem! Nézze meg, hogy eszem magam. Csupa elefántesont vagyok...

A foka: A kolléga urnak igaza van. Én sem vagyok ilyen hidegséghez szokva. A maga bánásmódja fagyosabb az északi sarknál!

Hagenbeck: De uraim! Állatok! Testvéreim! Értsék meg, hogy képtelen vagyok az önök egzisztenciáját tovább biztosítani. Nézzenek más elhelyezkedés után!

A majom: Röhögni kell! Elmegyek embernek...

A malac: Én leszerződök egy bárba művésznek!

A medve: Ami engem illet, én hü maradok a családi tradícióhoz! Én továbbra is talpat fogok nyalni...

Hagenbeck: Na ne mondja...

A medve: Tessék hagyni kibeszélni kérem! Kormánypárti képviselőnek megyek Romániába...

A krokodil: Én sem ejtek ezután könyveket. Eladom bőrdírmét tárcának egy szépirodalmi lapba!

Hagenbeck: Miféle cirkusz van itt? Hát annyira el vannak maguk állatiasodva, hogy vicceket csinálnak ilyen komoly dolgokból? Csak azt nem tudom, hogy én mihez kezdjek!

A szamár: Akar valami okosat hallani? Maga itt marad az állatkertben! Aki a

mai viszonyok mellett ilyen cirkuszi tart fenn, annak itt a helye!

Inconnue.

— A HUNYADMEGYEI PREFEKTUS NYÁRI FARKASKALANDJA. Tudósítónk jelentette: Szokatlan és rendkívüli vadászkaland hőse lett a napokban dr. Bejan Romulus, Hunyadmegye ujonnan delegált prefektusa, amely csak azért nem járt komolyabb következményekkel, mert a különös kaland nem gyalogszeres emberrel esett meg. — A prefektus ugyanis a napokban autóval Drăghici rendőrkészlet kíséretében a Déva és Piski közötti Szentandráshely közlekedésében haladt, amikor váratlanul egy hatalmas ordas farkas ugrott az autójára. A sofőr az autót azonnal meggyorsította, úgy, hogy a hirtelen iramtól vad lefordult s az autó kerekei alá került, amely keresztülment rajta, azonban nem döglött meg, csak elkábult. A prefektus azonnal leállította az autót s Drăghici rendőrkészlettel kiszállva, több lövést adott le revolvereikből az uton fetregő fenevadra, amelyet autóval bevitték Dévára. — Valószínű, hogy a hatalmas ordas megveszthetett és így kőbörgött le az országutra.

— MEGMOZDULNAK A NYUGDIJASOK. Valósággal világraszóló az a botrány, mely nálunk a szegény nyugdíjasok becsületét megszólgált nyugdíjának kifizetése körül kavargog. Kulturállamban még nem fordult elő az ami nálunk rendszerre kezd válni. Az amugy is koldusalamizna értékű nyugdíjakat hónapok óta nem fizetik, mikor nagynehezen valamit kiizzadnak, akkor is előzőleg tiszter megjáratták a munkában megrokkant volt közalkalmazottakat. Az agyonkínzott nyugdíjasok most döntő lépésre szánták el magukat. A brassói nyugdíjasok a napokban gyűlést tartanak és egy háromtagú kiadótestet menesztenek a miniszterelnökhöz és a királyhoz, hogy a botrányos állapotok orvoslását kérjék. A kiadótestben mindhárom nemzeti képviselő lesz, annak dokumentálása, hogy a nyugdíjasokkal szemben követelt tarthatatlan elbánásban valósul meg nálunk az egyenlő elbánás elve. Jorgától nem sokat remélhetnek a szegény nyugdíjasok, de az uralkodó bizonyára segítségükre lesz, ha a kormány meg nem akadályozza fogadtatásukat.

★ JELLEMET nem csak írásból (grafológia), hanem archból, fogakból, fej és kézalakból, tenyérvonalakból, (chiromantia) és születési dátumból, asztrológiailag is meg lehet állapítani. Analízis 100 lej. Schneider, Brassó, Str. Brutarilor 4.

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ, Telefon: 564.

Szerdán és a következő napokon az óriási sikert aratott

„Vihar a Montblanc felett”

című monumentális filmmestermű fut.

A főszerepben: LENI RIEFENSTAHL, ERNST UDET.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Cupon No. 26

Ma szerdán premier! Gyönyörű német zene és énekes filmszenzáció. 4 slágerdal

Férfi bilincsekben (Fantome des Glücks)

Főszerepben: Karina Bell és Mihály Tschechow. Reinholz Schuntzel szeniális rendezése

Következő szenzáció. A LEGSZEBB NÉMET ÉNEKES, TANCOS VIGOPERETTE NOTI KÁROLY világsikert aratott viglátéka

„NYITOTT ABLAK”

Csak felnőtteknek! PREMIER! Csak felnőtteknek!

3 Tage Mittelarest (APA KERESTETIK)

Fősz.: GRET THEIMER, LUCIE ENGLISH, FRITZ SCHULTZ, FELIX BRESSART.

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

MARIA KIRALYNÉ MUSSOLINIT LAT-
TA VENDEGÜL. Rómából jelentik: Mária
anyakirályné, aki, mint ismeretes, Frassini
báró vendégeként az Casalbruciatto villában
tartózkodik, ünnepélyes ebédet adott, melyen
Mussolinin kívül, Ilcana hercegnő és völge-
nye, valamint Frassini báró vettek részt.

FIGYELEM, HADIROKKANTAK! Mint-
hogy az eddigi vasúti karnettek június else-
jétől érvényüket veszítették, szerezze be kiki
a megyei prefekturán az I. O. V. hivatalból
az új karnettet, nehogy bárkit is károsodás
érjen.

★ ELJEGYZÉS. Dr. Bauszner Guidó köz-
jegyző leányát, Máriát, eljegyezte Hoffmann
Hugó kereskedő, Brassó.

IDŐJELENTÉS. A budapesti meteoroló-
giai intézet jelentése szerint hőemelkedés vár-
ható, helyi zivatarokkal.

ELŐFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a
címkéjükön feltüntetett lejáratot. Ha lejárt
az előfizetés, gondoskodjanak a megújításról;
ha pedig befizették a megújítást, figyeljék,
hogy legkésőbb 8 napon belül az új lejárat
szerepel-e a címkén. Ha 8 napon belül a le-
járat nem változik a teljesített fizetésnek
megfelelően, akkor reklamálni kell a kiadó-
hivatalnál.

MEGPETICIONÁLTAK UDVARHELY-
MEGYE EGÉSZ VÁLASZTÁSÁT. Tudósítónk
jelenti: Számátalan kontestációkon kívül, a
mely minden körletben kivétel nélkül előfor-
dult, nevezetesen a memorandum, amelyet a
Magyarpárt dolgozott ki, amely a választási
törvény megfelelő pontjaira hivatkozva, rend-
szerbe foglalta a törvénysértéseket s az egész
választást megpeticionálta.

A román megszállás tragikus utó-
hangja Székeshelyváron. Budapestről
jelentik: Vágó András honvédfőhadnagy
tegnap délelőtt a székeshelyvári ve-
gyesdandár könyvtárszobájában szolgál-
tati revolverével föbelőtte magát és
azonnal meghalt. Az életunt tisztet min-
denki szerette. Tettének oka az, hogy a
román megszállás alatt édesanyját és
pótvérét kivégezték. Azóta a főhadnagy
buskomorságba esett és ezért vált meg
életétől.

Amikor arcszine fakó, szürkésár-
g és tekintete bágyadt, amikor szomo-
ru, nyomott hangulat és nehéz álmok
gyöttrik, amikor epepangás, gyomorfá-
s, felfuvadás és fejneműs kinozzák,
olyankor tanácsos néhány napon át reg-
gel éhgyomorral 1—1 pohár természetes
"Ferenc József" keserűvizet inni. Az
orvosok azért rendelik a Ferenc József
vizet olyan gyakran, mert ez sok eset-
ben a rosszullét okát gyorsan megszünt-
teti és az egész szervezetest felfrissíti. A
Ferenc József keserűvizet gyógyszerár-
táknak, drogériáknak és fűszerüzletek-
ben kapható.

CHÉSGÉSZTRAJKOT KEZD PRIBICSE-
VICS, VOLT JUGOSLÁV MINISZTER.
Grából jelentik: Ismeretes, hogy Pribice-
vics Szvetozár, a Radics-kormány volt mi-
niszter a diktatura Brus délszerbiai község-
be internálta. 1929-ben Pribicevics betegsé-
ge miatt egy belgrádi kórházba szállították.
Tegnap a rendőrség elrendelte, hogy az ex-
minisztert 24 órán belül ismét internálni kell
Brusba. Pribicevics tiltakozott a rendelet el-
len, s kijelentette, hogy, amennyiben mégis
végrehajtják a rendőrség parancsát, chésgé-
sztrájkba kezd.

ÓRIÁSI KÖSŐ-ERT FEDEZTEK FEL
MAGYARORSZÁGON. Budapestről táviratoz-
ták: Nemzetgazdasági szempontból óriási je-
lentőségű felfedezést tett Fehér Ferenc bi-
bódi plebános, aki rájött arra, hogy Bara-
nya-megyétől kezdődőleg Somogy- és Fejér-
megyéken át, egészen a budai Erzsébet sós-
fürdőig egy nagy kő-ső-ér húzódik, melyet
Mária Terézia korában egyszer már meg is
nyitottak. Minden remény meg van arra,
hogy Magyarország teljesen elláthatja ezután
kő-ső-szükségletét.

SOROZATOS KIRAKATBETÖRÉS MA-
ROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhelyről je-
lentik: Az elhanyagolt állapotban levő uttest,
melynek tátongó házait a város egyelőre
lavacsal töltetett be, az utóbbi napokban so-
rozatos kirakatbetörést eredményezett. A jár-
művek menetközben szeszélyes ivben és ve-
demen erővel vetik ki a házakból a ka-
vicsokat, melyeknek következtében mindig
kirakatüvegek esnek áldozatul. Így törté be
egy utcai vízfecske Mestitz butorkereske-
dők kirakatát. A kár 40.000 lej. A hibás köve-
ket miatt siklott ki a gázgyár autója is, a
mely Kertész Dezső főtéri uridivat üzletnek
kirakatába hatolt be. A kár itt mintegy 20
ezer lejre tehető. Hasonló természetű panasz-
a Tükör könyvkereskedésnek és a Rosen-
feld trafiknak. A károsult cégtulajdonosok
perit indítanak a város ellen.

TANÍTÓI ÁTHELYEZÉSEK UDVAR-
HELYMEGYÉBEN. Tudósítónk jelenti: A köz-
oktatásiügyi minisztérium 1931. szeptemberi
hatállyal a következő áthelyezéseket eszköz-
ölte: Birta Józsefet Udvarhelyre, Tóth Im-
re Bárdócra, Pálfi Gézát Fiátfalvára, Faze-
kás Dénes Firtosmaronosra, Finkér Stefán-
t Parajdra, Borbély Alexet Tarcsafalvára,
Szőke Ferencet Patakfalvára, Tóth Pétert Bar-
bócra, Kovács Ödönt Árvátfalvára és Iloru-
s Jánost Muzsnára helyezték át. A meg-
jelölt állásokra pályázatot írtak ki.

Közgazdaság

Egzisztenciák tízezrei veszélyben

Julius elsejére mégis kiírták a falusi italmérésési engedélyek árlejtését

A jegyzőségek felszólították a korcsmárosokat, hogy az árlejtésig feltétlenül árulják ki készleteiket.
Újra akcióba lép az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége, amely egy ízben már eredményesen
interveniált az árlejtések elhalasztása ügyében

Brassó, június 10.
A pénzügyminisztérium ez év március hó
7-én, 71.050. számú rendeletével az összes fa-
lusi, tehát nem csak a községek tulajdonát
képező italmérésési engedélyek nyilvános ár-
lejtését rendelte el. A minisztériumnak ez az
intézkedése

a legsúlyosabb formában, egzisztenciára-
menően érintette az italmérésési engedélyek
tulajdonosainak szerzett jogait.

Nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy
minden falusi korcsmáros engedélyt árlejt-
ésre bocsátják és, aki többet ad az engedé-
lyért, azé az árusítási jog, tekintet nélkül ar-
ra, hogy az, akitől az engedélyt elvették, 20
—50 éven át gyakorolta foglalkozását.

A rendelet végrehajtása ellen az összes ér-
dekeltek tiltakoztak. Az erdélyi kiskereske-
dők brassói szövetsége az ügyben nagyszabá-
su kongresszust hívott egybe, amely delegá-
ciót menesztett Bukarestbe.

A delegációnak sikerült megértenie az ak-
kori Mironescu-kormány illetékeseivel, hogy
a régi engedélyeknek nyilvános árlejtésre
való bocsátása tízezrek egzisztenciáját ve-
szélyezteti

és a szerzett jognak olyan flagrans megsérté-
se ez, amelyre nemigen volt még példa jog-
államban. Az intervenció akkor sikerrel járt
és a kormány miniszterelnöke, pénzügy-
minisztere, valamint az összes többi illetékesek
ígértet tettek arra, hogy a kérdést közmeg-
elégedésre rendezik s addig is az árlejtésekre
vonatkozó végrehajtást rendeletileg felfüg-
gesztették, július hó 1-éig.

MÉGIS ELRENDELTEK AZ ITAL-
MÉRÉSI ENGEDÉLYEK ÁRLEJ-
TÉSÉT

Ezután mindenki azt hitte, hogy az ár-
lejtések tömeges megtartására nem fog sor
kerülni és, hogy csak azokat az engedélye-
ket fogják árlejtést útján bérbeadni, amelyek
a községek saját tulajdonát képezik. A azonban
nem ez történt. A Mironescu-kormány után
jött a Jorga-kormány és

a pénzügyminisztérium az előző kormány
ígéretét már nem tartja magára nézve kö-
telezőnek.

A pénzügyminisztérium ugyanis utasította
a pénzügyigazgatóságokat, hogy a megyei
prefektúrák és azok jegyzőségei útján intéz-
kedjenek aziránt, hogy

az összes falusi italmérésési engedélyek nyil-
vános árlejtését július 1-én tartásák meg.

A rendelet értelmében meg is tették az ár-
lejtésekre a szükséges előkészületeket. A kö-
zségi jegyzők felszólították a korcsmárosokat,
hogy július 1-éig italkészleteiket feltétlenül
árusítsák ki, mert azontul megszűnik italmé-
rői joguk.

A rendelet villámsapásként éri a korcsmá-
rosokat és falusi italmérőket. Annál megle-
pőbb és indokolatlanabb az új intézkedés,
mivel a pénzügyminisztériumban Bratescu ál-
lami titkár egy olyan javaslatot készített már,
amely bizonyos átmeneti időt engedélyezne
a régi tulajdonosoknak. Ez az átmeneti idő öt
év volna, vagyis csak öt év múlva kerülne-
nek árlejtésre azok az engedélyek, amelyek
régóta tulajdonosok birtokoltak. Hogy mi van
ezzel a javaslattal, nem lehet tudni. Elejtette
volna ezt Argetoianu pénzügyminiszter?

Az érdekelteknek mindenesetre sürgősen
akcióba kell lépniük

és egységesen kell felvonulniok érdekeik vé-
delmére, mert, ha ezt most elmulasztják, ké-
sőbb hiába fognak a jogtalanság és méltány-
talanság ellen apellálni.

ÚJRA AKCIÓBA LÉP AZ ERDELYI
KISKERESKEDŐK SZÖVETSÉGE

Az erdélyi kiskereskedők brassói szövetsé-
ge, amely egy ízben már eredményesen lépett
közbe az engedélyek árlejtése ügyében, most
újabb tiltakozó gyűlésre hívja össze az érde-
kelteket. A szövetség vezetősége az alábbi
meghívót bocsátotta ki:

Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége
június hó 21-én, pasárnap, délelőtt kilenc
órákor Brassóban, a Gemberbevein nagy-
termében, országos tiltakozó gyűlést tart
az újabb kiadott miniszteri rendelet

ellen, amely a kisemberek ezreit meg
akarja fosztani megszerzett jogaiktól és
mindennapi kenyerüktől.

Felhívjuk Erdély, Bánát, Körös- és Ma-
rosvidék összes kiskereskedőit és italmé-
rőit, hogy jogaik megvédésének érdeké-
ben minél nagyobb számban jelenjenek
meg. A kiküldendő delegátusokat kérjük,
hogy legkésőbb folyó hó 18-áig az Er-
délyi Kiskereskedők Szövetségének, Bras-
só, Alsó Villa-utca 5., (Iparosok Székhá-
za) jelentsek be a gyűlésen való megjele-
nésüket.

A fekete benzín

Harmincezer vagon petrolumot vontak el az illetékezés alól

Egy román lap leleplező cikke a kis petrolumtermelők visszaéléseiről

Bukarest, június 10.

Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a fe-
keteszesz mintájára egyes petrolum fino-
mitók milliókkal megkárosították az álla-
mot. A Viitorul mai száma néhány szen-
zációs adatot közöl arról, hogy ezek a fe-
kete-petrolum panamisták évek óta ho-
gyan éltek vissza és játszották ki a fis-
kust anélkül, hogy manipulációkra rále-
hetett volna jönni. A panamázás főleg a

Remélhetőleg az újabb akció is eredmény
nyel fog járni és a kormányhoz menesztendő
deputációnak sikerülni fog a Jorga-kormá-
n tagjaival is megértenie, hogy

bűnös könnyelműség volna az egzisztenciák
tízezreit tönkretenni és éltizedes, szerzett
jogokat megtagadni.

Az italmérésési engedélyek ügyét sürgősen
és véglegesen rendezni kell, de nem ilyen ha-
jánál fogva előráncigált engedélyárlejtéssel,
hanem az összes érdekelteket kielégítő új tör-
vényes intézkedéssel.

kis finomítóknak folyt, ahol évente köz-
harmincezer vagon petrolumot vontak el
a törvényes taxák alól és tekintve, hogy
egy vagon feldolgozott petrolum-termék
után az adó meghaladja a harmincezer
lejt, egészen tekintélyes összegekre rög az
államkasszából így elpanamázott petro-
lum-taxa. A Viitorul nyíltan hangzottja
hogy az elpanamázott petrolum taxáka
a finomítók megosztották a minisztérium
kiküldött ellenőreivel

Allnak az összes szeszgyárak, de soha annyi adózatlan szesz nem volt a piacon, mint most

Harminchatezer k'süst ontja szakadatlanul a feketeszest

Kolozsvár, június 10.

Körülbelül négy hónapja már, hogy
a feketeszesz-ügyben nagyobb lendület-
tel megindult a hivatalos vizsgálat, de
minden ígéret ellenére az ismeretes né-
hány letartóztatáson kívül még semmi
sem történt ennek a kérdésnek a likvi-
dalása érdekében.

Az egyetlen konkrét eredmény az,
hogy az ország területén egyetlen me-
zőgazdasági szeszgyár sem dolgozik
hónapok óta,

visszont a piac még soha annyira zsufolt
nem volt adózatlan szesszel, mint ma.

A piacon látható nagy szesz készletek
a falvakból kerülnek elő. Romániában
jelenleg 36 ezer falusi k'süst fűzi nyil-
tan, minden ellenőrzés nélkül a szeszt.
A k'süstök akkor is rengeteg szeszt állí-
tottak elő, amikor a gyárak még üzeme-
ben voltak, de néhány hónap óta szinte
korlátlanul dolgoznak.

Az a tény, hogy a gabonának nincs
ára, csak elősegíti a falusi adózatlan
szeszfőzést,

amelyet még Garoflid volt földmívelés-
ügyi miniszter vezetett be azzal az el-
gondolással, hogy a falusi lakosság ne
adjon ki pénzt italra.

A k'süstön való főzés korlátozva van
ugyan a törvényben, amely szerint min-
den gazdának joga van egy évben 50
liter szeszt főzni minden családtagnak után.
Vagyis egy 8 tagú család 400 liter szeszt
főzhet. Ezt azonban senki sem ellenőrz-
zi és a k'süstök nyomán nemcsak a pa-
raszilakosság körében terjedt el az alko-
holizmus jobban, mint valaha, hanem
a kereskedelemben is ma már szinte ki-
zárólag falusi eredetű szesz van forga-
lomban. Hiszen ha egy-egy üsttulajdo-
nosnak csak öt családtagja van, akkor
a törvény szigorú betartása mellett is
évente 250 litert főzhet, ami 36 ezer kis-

üstnél 9 millió liter szeszt jelent egy
évben.

Az új parlament, ha munkaképesnek
bizonyul, a nyári ülésszakban revízió
alá fogja venni az állami költségvetést,
illetve hír szerint 2 milliárd lejt töröl-
ni akar a budgetből. Ha a kormány
most valamilyen módon rendezni tudná a
szeszkerdest és elővenné például a Miro-
nescu-kormány által előkészített szesz-
adózállítási javaslatot, amelyet a volt
kormány már nem ért rá megszavaztat-
ni, nagyon megkönnyítené a parlament
hálozatos feladatát, mert

az év végéig megfelelő intézkedések
mellett legalább 1 milliárdot tudna
a kinstár a szesztermelésből behoz-
ni

és így fölöslegessé válna, hogy a költ-
ségvetési egyensúly helyrebillentése ér-
dekében -- amint hírlik -- újabb tisztvi-
selőtömegeket dobjanak ki állásukból.
Szeszipari körökben meg is indult
már az akció a szeszkerdes becsületes
és az összes érdekelteket kielégítő meg-
oldásának érdekében, mert arra, hogy
amint tervezték, monopóliumot csinálja-
nak a szeszből, egelőre nincs kilátás.

Tőzsde

1931 június 10.

DEVIZAK (belföldi jegyzés): London
816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.89, Ber-
lin 39.91, Bécs 25.62, Prága 4.99 Buda-
pest 29.50, Milánó 8.80, Páris 6.51, Am-
sterdam 68.

Valuták: Angol font 816, svájci frank
32.50, dollár 168, osztrák schilling 23.65,
cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40,
olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland
forint 68, dinár 5.

A likörgyárosok szövetségének közgyűlése

Brassó, június 10.
Az Erdélyi Bánati Likörgyárosok és Szeszestalkereskedők Országos Szövetsége, amely Temesvár székhellyel működik, vasárnap Brassóban tartotta meg Steuer Kamill elnökleite alatt évi közgyűlését.

Az elnök jelentésében utalt arra, hogy a kormány élénken foglalkozik a szeszmonopólium bevezetésének kérdésével, amelyet pénzügyi okokból elkerülhetetlennek tart. Ha ez megtörténik (mint az külföldön is történt) a jelenleg működő cognac- és likörgyárak helyenkinti fúziója alapján létesítendő gyártási és töltési telepek létesülnek, melyek a monopólium vezetésének felügyelete alatt és ellenőrzése mellett palackozva szállítják a forgalomba kerülő szesz italokat.

Az elnök megemlékezett a pénzügyminisztérium ama szándékáról is, hogy a közszéki italmérések tekintetében egyetemes törvényjavaslatot kíván benyújtani, amely a sokat vitatott kérdést nyugpontra vigye. A terv szerint fenn tartanak az 1930-iki szeszestaltörvény azon rendelkezését, vagyis a közszéki italméréseket a jelenlegi tulajdonosoktól elvonnák ugyan, azonban a jelenlegi tulajdonosok javára egy 5 éves átmeneti időt állapítanak meg.

Szegő Árpád a brassói kartársak nevében üdvözölte a közgyűlést, majd ismertette a Brassói Kiskereskedők Szövetsége által a falusi italmérések megvédésére indított tárgyú akció, amely az 1931. évi március havában több száz kisebbségi italmérés részvételével tartott nagygyűlésben csúcsosodott ki, amely egy többtagú küldöttséget mentesített a miniszterelnökhöz, a pénzügy- és belügyminisztériumhoz, kérve, az akkor már kitűzött korcsmaárverések felfüggesztését. Az akció sikerrel járt és a pénzügyminisztérium az árveréseket sürgőnyileg felfüggesztette.

Több felszólalás után a közgyűlés ügyvezető igazgatóul Schwarz Fülöp temesvári gyárost választotta meg.

Kis közgazdasági hírek

Az arany és ezüst beváltási árat megállapító bizottság, amely az iparügyi minisztériumban működik, az ezüst különkénti beváltási árát június 1. hatállyal 1393 lejben állapította meg.

Az igazságügyi minisztériumban egy speciális bizottság dolgozik a kényszer-egyezségi és váltótörvény módosítására vonatkozó javaslat elkészítésén. A javaslatot még a nyári parlamenti szessió alatt be fogják nyújtani.

Olcsón és kellemesen nyaralhat a legjobb külföldi fürdőhelyeken, ha igénybe veszi a Brassói Lapok fürdő és utazási irodáját

Egész Európát behálózó összeköttetéseink és Európa minden számottevő városában és fürdővárosában a szállodásokkal kötött szerződéseink lehetővé teszik, hogy a legtöbb olasz, cseh, osztrák és jugoszláv, valamint Svájc, Franciaország és Németország fürdő és nyaraló-helyein előfizetőinknek és olvasóinknak a legelőnyösebb feltételeket nyújtsuk.

Egyéni és társasutazások a párisi gyarmatügyi kiállításra. Indulás bármely napon. Társasutazás Páris—Londonba, 21 napos programmal.

Gyönyörű auticare-utazásainkat hatalmas luxus-autocareokon bonyolítjuk le. Utazás Budapesttől Bécsig vonaton, onnan autocareon 10 napos ut, végig a volt olasz front nevezetesebb pontjain. A gyönyörű ut, amelynek folyamán Velencét is érintjük, (Velencétől St. Danielaba hajón megyünk) Budapesttől—Budapestig az összes költségekkel és elsőosztályú teljes ellátással együtt 10.778 lej. Indulás július 1., július 21., augusztus 15 és szeptember 15.

Hasonló 8 napos auticare utazás a Salzkammerguton át 6.800 lej. Ezenkívül szinte másod és harmadna-

Sport

Magyar profiválogatott — Középnémetszág válogatott
3:0 (2:0)

Lipese, június 10.

A profiválogatott néven szereplő kombinált magyar csapat tegnap játszotta második németországi mérkőzését. A magyarok a következő összeállítású együttesrel játszottak:

Gallina, — Werner, Biró, — Steiner, Kompóti, Belesik, — Kovács I., Kovács II., Jakubek, Odry, Belko.
Szép játék után a magyarok könnyen és megérdemelten győztek.

Ujra játszik a brassói Olympia. Kétéves szünet után a brassói Olympia SC. újra felveszi a működését. Vasárnap délután barátságos mérkőzés keretében a Brasovia ellen játszanak.

A magyar amatőr bajnokjelölt, Beszkárt, Brassóba jön. Június 28-án és 29-én a magyar amatőr bajnokság legmagasabb aspiránsa, a Beszkárt csapata 2 napos vendégszereplésre Brassóba érkezik. Előreláthatólag első nap a reorganizált Olympia, másnap pedig a Brasovia lesz a budapesti csapat ellenfele. A Beszkárt, habár amatőr alakulat, jelentős játékerőt képvisel.

Egy erdélyi futballbíró külföldi ismerése. Az egész erdélyi futballsportra s különösen a bírói karra rendkívül megtisztelő az az elismerés, amely Sebesán István futballbíróért érte, akiről a budapesti „Sporthírlap” f. évi június 6-iki számában az e hó 4-én Petrozsényben lejátszott Juiul—M.T.K. mérkőzéssel kapcsolatban a következőket írja. „Külön meg kell emlékeznünk a mérkőzés bírójáról, Sebesán Istvánról. Olyan biztos szemű, nagy szakértelmű fiatalembert ismertünk meg benne, hogy a legnagyobb nyugalommal ajánlhatjuk a magyar hivatalos körök figyelmébe, akár egy később következő magyar válogatott mérkőzés szempontjából. — Fentti dicsőret és elismerés annál is tárgyalagosabb, mert a fentti mérkőzés 2:1 arányú vereséggel végződött az M.T.K.-ra nézve. — Sebesán István a miskii Cfr.

Footballabdák I-a

1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival

5 mecs labda Lei 410.—

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.

STEYR
automobilok

STEYR
automobilok

30-as STEYR

8 x csapágyszott főtengely.
Központi olajozás.

Motor kicserélhető hengerpersely-
lyel Hydraulikus négykerékfék.

Előnyös fizetési feltételek!

XII. és XX. típusok mélyen leszállított árban kaphatók!

„INDUSTRIA-ECONOMIA” R. T. Temesvár,

299 Szig.

Str. I. C. Brătianu No. 3.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasdag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

JÉGSZEKRÉNYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzők. Brassói lerakat Tittes Pálnál. 12611

Dodge teherautó autóbusszra is átalakítható, alig használt, sürgősen eladó. Cim 13415 sz. alatt a brassói kiadóban.

Duplaszélés ágydivány jó állapotban jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2-4-ig Brassó, Str. Jorga 10. III. 7. 13404

Egy családi ház eladó. Brassó, Kőbánya-ucca 10. sz. alatt. Értekezni ugyanott. 13424

Kézdivásárhelyen, a STRAND-FÜRDŐ bodegával kiadó, esetleg vízalommal együtt eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Török Zoltán. 13419

Mágot keresünk megvételre. Ugyanott felvétetik iskolázott jó családból való 2 fű tanuló. Gál Albert, Brassó. 13418

Bodolán, a Sándor Károly-féle üzlethelyiség kézműárberendezéssel és lakással kiadó. Értekezni Pütkerecen, Erdélyinél. 13401

Allást keres

HÁROM NYELVET BÍRÓ VOLT ALLAMI HIVATALNOKNÓ állást keres pénztárba vagy hivatalba. Cim 13412 sz. alatt a brassói kiadóban.

Tisztességes magyar asszony szakácsnének magyar házhöz ajánlkozik. „Szakácsné” a bukaresti kiadóba. 13427

Magyar, német, román nyelvet bíró komoly gépirónó állást keres. Megkereséseket „E 28” a bukaresti kiadóba. 13426

Nevelőnő, német, román, magyar, nyelvtudással, kitiű zongorajátékkal, állást keres. V. Grässl Brassó, Str. Spitalul Militar 3. 13420

Lakás

Brassó, Vasut-ucca 62. két szoba, konyha, fürdőszoba, mellékhelyiséggel azonnal kiadó, Gallónál. 13407

Brassóban 2 szobás lakás kiadó. Cim 13421 sz. alatt a brassói kiadóban.

Udvari lakás 2 szoba, konyha, azonnal kiadó. Brassó, Vár-ucca 44. sz. 13425

Vegyes

Paplanos segéd, aki önállóan dolgozik, alkalmazást nyerhet. Ajánlatok szorgalmas jellegre a brassói kiadóba küldendők. 13422

Frauenspiegel a legújabb német nyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvtárában.

Házasság

Házasságot kötne, orvosok, ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanár földbirtokosok, kereskedők, hivatalnokok és iparosok. Sok éves praxisom ideje alatt sok vagyonos és sok vagyonatlan nőt boldog házasságba segített. Hajadonok és úriasszonyok forduljanak bizalommal sokat kipróbált közvetítőmhez. Diszkrétó biztosítva. Felvilágosításokat 60 lej helyeg ellenebe küldök BL-ZONY, házasságközvetítő iroda Temesvár, Gh. Coşbuc 2.

Kitűnő eredménnyel kereskedelmi iskolát végzett

irodai gyakornok

egy nagyobb erdélyi gyárvállalat részére azonnali belépésre keresetlik. A német és román nyelv tökéletes ismerete főkövetelmény. Részletes ajánlatokat, fizetési igény megjelölésével, fénykép és bizonyítvány másolat csatolása mellett „tehetség” jellege alatt a lap brassói kiadóhivatala továbbít.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 13366—1931. serv. econ.

HIRDETMEŒY

Ezennel közhírré tesszük, hogy folyó évi június hó 11 és 12-én a Pojánában, az Orendi-domb mellett lőgyakorlatok éles töltéssel tartatnak.

Minden közlekedés a veszélyeztetett helyen tilos.

Brasov, la 10. Junie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

BRASSÓ—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefoninterurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucureşti—Bukarest I, Boulevard Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad — Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágyosmilyó: (Helferlin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.) megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

G. L. Schmidt & Co.

Festőde, Vegytisztító Intézet és Műszaki Festőde Nagyüzem

26. bukaresti fiók

BUKAREST, Str. Izvor 69/73

Több mint 40 munkás és alkalmazott

A legnagyobb üzem ebben a szakmában, az egész országban egyedülálló modern berendezéssel, t. üzletfeleinek tudomására hozza, hogy a nyersanyagok áresése folytán

leszállította vegytisztítási és festési árait is.

A kifogástalan kivitelt továbbra is teljesen garantálja:

13418